

Izjaha ob 4. jutraj.
Stane mesečno Din 25 —; za ino-
zemstvo Din 40 — neobvezno.
Oglasi po tarifu.
Uredništvo:
Dnevne redakcija: Miklošičeva cesta
št. 16/1. — Telefon št. 75.
Nočna redakcija: od 10. ure naprej v
Knafelci ul. št. 5/1. — Telefon št. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišlvo: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 54. — Telefon št. 36.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Prešernova
ulica št. 4. — Telefon št. 493
Podružnici: Maribor, Barvaraka ulica
št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta.
Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljub-
ljana št. 11.842. — Praha číslo 78.180.
Wien, Nr. 105.417.

Ljubljana, 20. novembra.

Po osemnedevni krizi je dobila bratska poljska republika danes novo vlado, ki jo je vendarle sestavil grof Aleksander Skrzynski. Že njegova osebnost sama vzbuja utemeljene nade, da bo novi kabinet imel ob svoji strani ne samo večino parlamenta, ampak tudi ogromno večino javnosti. In to tem bolj, ker so v njem zastopane vse večje parlamentarne stranke.

Ko je pred par dnevi kabinet Grabski podal demisijo, se je ta dogodek obžaloval pri mnogih ne samo v Poljski, marveč tudi zunaj. Zakaj vlada, kateri je stal na čelu Ladislav Grabski, je bila za povojno Poljsko vsekakor nekaj izrednega.

Predvsem je treba naglasiti, da je bil kabinet Grabski najdaljša vlada, kar jih je imela Poljska izza osvoboditve dne 11. novembra 1918. Povprečno je vršila vsaka vlada na Poljskem državne posle samo pet mesecev in pol; kabinet Grabski, ki je predstavil dvanaisto vlado nove Poljske, pa je bil na upravi od 13. decembra 1923. leta, tedaj le malo manj nego dve leti.

Vlada Grabskega je bila deloma izvenparlamentarna, uradniška, sestojela večinoma iz strokovnjakov. Politična struktura Poljske ni najugodnejša; narod se je na volitvah razcepil na obilno število strank in stranic, tako da je bilo nemogoče iz njih sestaviti solidno, dela zmožno koalicijsko vlado, kar šele da bi bilo mogoče izročiti vodstvo državnih poslov samo eni stranki. Pomankanje trdne večine je prisililo državne sile, poklicati na vlado strokovnjake, ki so si zagotovili pomoč posameznih strank. Skupine, na katere so se ministri naslanjali v parlamentu, pa niso tvorila homogene enote ali koalicije, marveč so se tokom dvestoletnega režima spreminjale. Pred padečem se je kabinet Grabski opiral hkrati na levo in desno v parlamentu, na stranko narodnih delavcev in socialistov ter nacionalnih demokratov, agrarcev in krščanskih socialistov, dočim so bile v opoziciji stranke centroma in skrajne leve. Witoška ljudska stranka, komunisti in narodne manjšine, ki spadajo na Poljskem med nairadikalnejše, v posebnih političnih strankah organizirane opozicijske skupine.

Najodličnejši člani kabineta Grabski so bili: brata Grabski, Ladislav in Stanislaw, general Sikorski in Aleksander Skrzynski. Aleksander Skrzynski je vodil v kabinetu poljsko vnanjo politiko in mora se priznati, da z velikim uspehom. Poljski je pripomogel do rastočega ugleda v diplomatskem svetu, zato je užival tudi pri parlamentarnih največje zaupanje. Prav tako velja general Sikorski za izredno dobrega strokovnjaka, ki se mu je popolnoma posrečila reorganizacija poljske armade. Stanislaw Grabski, brat predsednikov, je vodil posle prosvete in dosegel največje uspehe s tem, da je izdelal in sklenil za Poljsko ugoden konkordat z Rimom in pa da je organiziral pravoslavne cerkve v Poljski v posebno avtokefalno organizacijo, ki so jo priznale tudi druge samostalne pravoslavne cerkve in patrijarhat carigradski. Sedaj pa je pripravljati temeljito reformo učnega sistema, ki naj bi navedla poljsko mladino predvsem na praktične stroke.

Šef vlade, Ladislav Grabski, je upravljal poleg predsedstva ministrstvo financ. Financ so bile celo njegov poglavitni resor in te so ga tudi — vrgle. In baš finančno vprašanje je ona osrednja točka, okrog katere se giblje današnja poljska politika, finance bodo tudi preizkusni kamen novemu kabinetu, ki ga je danes sestavil grof Skrzynski.

Da se Poljska ne nahaja v ugodnem gospodarskem položaju, je dovolj znano. Sestavljena je iz treh, po politični in gospodarski preteklosti zelo različnih delov, poškodovana močno za časa velike vojne in triletnem nemški okupaciji. Pretežno je agrarna, ali gosto obiludeča dežela, ki mora preveč prebivalstva zaposliti v tujini. Notranja kolonizacija, ki se vrši na osnovi agrarne reforme, ne more odnemoči zlu. Poljska pa ima tudi mlado industrijo, toda ta je z novimi mejami povečini odrezana od svojega dosedanjega trga. Rusije, v stremilnosti, da si zgradi častno ekonomsko samostojnost, se je zanetla v carinsko voljo z Nemčijo, ki se še vedno ni mogla ugodno zaključiti. Ali najtežji je za Poljsko valutni problem, ki ga je reševal Ladislav Grabski z železnim doslednostjo, in sicer po sistemu deflacijske politike in z vpelavo zlate osnovne vrednosti. Poljske finance so se polagoma vendarle izboljševale; da jih popolnoma povrne, oslabilo na da dvigati poljsko produktivno sposobnost, se je Grabski trudil z vsemi silami, da doseže državni brezposojno potrebn vnanje posojilo.

Toda kakor nalašč je prišel v zvezi z gospodarsko vojno z Nemčijo dne 29. julija t. l. nenaden padec poljskega zlota na inozemskih borzah. Grabskega je stalo ogromno truda, da je ustavil propadanje poljske valute in jo vsaj delno zopet restaviral. Baš ta zlogovna

Finančni minister o dvanaštinah in budžetu

Ekspeze v finančnem odboru in poročilo v ministrskem svetu. Izdatki v tekočem proračunskem letu znašajo nad 12 milijard, v prihodnjem bodo še za 600 milijonov večji.

Beograd, 20. novembra. n. Nocoj je imel finančni odbor sejo, na kateri je finančni minister dr. Stojadinović dal kratak ekspezo o proračunskih dvanaštinah za mesece december, januar, februar in marec. Skupna vsota dosedanjih in novo predloženih dvanaštin znaša 12.251 milijonov dinarjev. Dasi je s tem letni proračun znatno večji od zadnjega, se je vendar vzdržalo proračunsko ravnotežje, ker so se povišali tudi dohodki. Za prvih devet mesecev znašajo ti dohodki 1 milijardo 137 milijonov, dočim so za isto dobo lanskega leta znašali 1 milijardo 84 milijonov. Dohodki carin so znašali za prvih osem mesecev 1 milijardo 906 milijonov, lanske leto pa za isti čas 909 milijonov. Dohodki trošarine so znašali za prvih pet mesecev 382 milijonov, za isto dobo lanskega leta pa 371 milijonov. Dohodki državnih monopolov za prve štiri mesece 707 milijonov, lani pa za isto dobo 780 milijonov. Od važnejših izdatkov se v sedanjih dvanaštinah na novo predvideva znesek 11,5 milijona za anuitete vojne odškodnine, 20 milijonov za pojelelske kredite in 33 milijonov za invalide. Od finančnih odredb so važne odredbe o likvidaciji Gospodarskega društva v Zagrebu, o pogodbi z Narodno banko radi zaštite in ojačenja valute.

o odkupu sladkorne tovarne na Čukarici. Ker izdatki za pokojnine naglo rastejo, se zahteva za to naknadni kredit 40 milijonov. Zato se tudi predvideva za dosego pravice do pokojnine 15 let službe, ne pa 10, kakor je bilo dosedaj. Vsi drugi krediti so ostali večinoma nespremenjeni.

Beograd, 20. novembra. n. Na nocojšnji seji ministrskega sveta so v glavnem razpravljali o proračunu za 1926-27. Po naknadno sprejetih postavkah znaša proračun 12.900 milijonov dinarjev. Budžet je baše popolnoma uravnotežen in za 650 milijonov večji od skupnega budžeta za sedanjno periodo.

Minister dr. Stojadinović je razen tega poročal o finančnem zakonu, ki je v glavnem ostal isti kakor prejšnji, samo da so izostale nekatere odredbe, ki niso finančne narave. Zakon je že tiskan in predložen Narodni skupščini. Dalje je dr. Stojadinović referiral o interelaciji zemljoradniških poslancev Vučica in Moskovljevića o prodaji presežka tobačarstva tujim Uniom. Minister je izjavil, da ni sklenil nobene pogodbe s to tvrdko, da od tega nikakor ne bi storil brez odobrenja Narodne skupščine. V tem smislu bo odgovoril tudi v plenumu Narodne skupščine.

Za časa skupščinskega odmora

Vladni stranki na agitaciji. — Prihod poslanika Smodlake. — Sestanek škofov radi konkordata.

Beograd, 20. novembra. n. Sodi se, da bo v političnem življenju trajal odmor do zopetnega sestanka parlamenta. Ta čas bosta vladni stranki izkoristili za shode med narodom. Stjepan Radić je odpoval v Zagreb. Tudi radikalna stranka pripravlja shode po Hrvatskem in Vojvodini, da bi se ubranila uspešne agitacije Svetozarja Pribičevića in da bi zopet ohranila svoje omlane vrste. V zvezi s tem je prišla danes v Beograd deputacija radikalov iz Zagreba, ki je pozvala prvaka radikalne stranke, da bi priredil na Hrvatskem shode. Člani deputacije so poselili tudi notranjega ministra Maksimovića radi raznih vprašanj, tako radi imenovanja novega velikega župana v Zagrebu in radi imenovanja šefa zagrebske policije. Čuje se, da se kandidati za velikega župana dr. Miško Radošević (bivši komunist, socialist itd., sedaj radikal), dalje dr. Ernst Čimčić, ki ima kakor se zdi mnogo šans, ker ga posebno priporočajo zagrebska radikalna organizacija, kot tretji kandidat pa se imenuje veterinar dr. Gabrec, ki je oseben prijatelj notranjega ministra Maksimovića.

Davi je dospel v Beograd naš poslanik pri Vatikanu dr. Smodlaka, da poroča o splošni situaciji našega spora z Vatikanom.

glede zavoda sv. Jeronima. Dopoldne je dr. Smodlaka posetil dr. Ninčić in Pašića popoldne pa Stjepana Radića. Zvečer je dr. Ninčić na ministrski seji poročal o svojih razgovorih z dr. Smodlakom. Nocoj po seji ministrskega sveta je imel minister za vere Miša Trifunović kratko konferenco s poslanikom dr. Smodlakom o zavodu sv. Jeronima. Konferenca se bo jutri dopoldne nadaljevala.

Beograd, 20. novembra. n. V ponedeljek se sestanejo v Beogradu na konferenco katoliški škofje, da pretrpese možnost nadaljevanja dela za sklenjanje konkordata in o tem, kako bi se na miren način rešil aktuelni spor s sv. Stoico radi zavoda sv. Jeronima.

DNEVNI RED PRIHODNJE NARODNE SKUPŠČINE.

Beograd, 20. novembra. n. Kakor se domnava se bo na seji Narodne skupščine dne 21. novembra določil dnevni red za sejo od 28. novembra tako, da se bo kot prva točka stavila razprava o uvoznih carinah, kot druga točka dvanaesime za december-marec, kot tretja točka pa bo po vsej priliki nujni predlog o povišanju pokojnin umirovljenec, kot četrta točka pa predlog za podporo poplavlencem.

Odmevi prosvetnega programa g. Radića

Ostra kritika «Politike». — Skepsa v ostalem časopisju. — Demanti g. Vukičevića.

Beograd, 20. novembra. r. Današnja «Politika» objavlja na uvodnem mestu članek z naslovom «Prosvetna politika g. Radića». «Politika» analizira njegove izjave in navaja, da je g. Radić izven vlade lahko predstavljal samo Hrvate, dočim danes kot minister prosvete predstavlja Srbe, Hrvate in Slovence ter mora zato upoštevati njihove občutke. Radićev prosvetni program pa izdaja njegovo staro čustvovanje, ki je tudi za njega vrlo opasno. Iz celotne izjave ni jasno, kako misli g. Radić z državno politiko spraviti v sklad prosvetni program, ki je zgrajen na razlikovanju med Srbi, Hrvat-

ti in Slovenci. Minister Radić pravi o Srbih, da so najbolj nadarjeni a obenem najbolj lahkomišelnosti — in v kolikor so bolj nadarjeni v točko so tudi opasnejši, ker nimajo moralnega ravnotežja. Kakšne šole naj torej obstojajo za Srbe? Posrebno napada «Politika» g. Radića radi onega dela izjave, kjer pravi, da se profesorji in učitelji ne smejo udeleževati političnih zborovanj. List opozarja, da to nasprotuje ustavi in državljanjskim pravicam. Radić sicer nastopa proti partizanstvu, dejansko pa sam izkazuje strohovito partizanstvo.

Tudi drugi beograjski listi pišejo o Radićevem prosvetnem programu zelo skeptično ter trdijo, da ministrvanje g. Radića samo oslabljuje vlado. Ne verjamejo, da bi sedanja situacija ostala dolgotrajna, ker pretežno del radikalov odkrito priznava, da je politika sporazuma ravno v vstopom g. Radića v vlado prešla v najbolj kritično fazo. Bivši minister prosvete g. Velja Vukičević je dal «Politiki» posebno izjavo, da vsebujeta izjave g. Radića celo vrsto netočnosti, zlasti kar se tiče njegove osebe.

PERSEKUCIJE MINISTRA PROSVETE.

Zagreb, 20. novembra. n. Danes je vršile dolžnost velikega župana v Zagrebu prejel brzojavko ministra Stjepana Radića, v kateri javlja Radić, da se imajo do nadalje odredbe rešiti poslov pri prosvetnem oddelku v Zagrebu šolski nadzorniki dr. Branko, Tekalčić, Milan Štimac in Ambroz Pestiček. Vsi ti se niso nikdar zapostavljali kot strankarji ter ni bilo nobenih pritožb proti njihovemu uradniškemu delu.

Milijonski dobiček razredne loterije

Beograd, 20. novembra. n. Pri današnjem žrebanju razredne loterije je bila izžrebana tudi premija v znesku 1 milijona Din. Dobil jo je srečka št. 3853. Kdo je njen srečni lastnik, še ni znano, ve se le, da je bila srečka prodana v zagrebski banki Rein.

Velika koalicijska vlada na Poljskem

Grof Skrzynski je dobil vnovič mandat za sestavo vlade. — Posrečilo se mu je pridobiti vse večje stranke za koncentracijsko vlado pod svojim vodstvom.

Varšava, 20. novembra. d. Prvotni mandat grofa Skrzynskega se je glasil na sestavo izvenparlamentarne vlade po vzorcu dosedanje vlade Grabskega. Skrzynski pa je kljub svoji popularnosti naletel pri vseh strankah na tak odpor, da je moral svoj mandat vrniti. Državni šef je ponudil nato sestavo seimske vlade še enkrat seimskemu maršalu Rataju, katerega so na zlasti socialisti odločno odklonili in mu s tem onemogočili njegovo mislo. Danes dopoldne je državni šef Woiciechowski zato vnovič pozval Skrzynskega in mu poveril sestavo vlade brez vsake omejitve. Skrzynski je apeliral na patriotičnost vseh strank in posrečilo se mu je res, česar se ni nihče nadejal. V par urah je pripravil teren za koncentracijsko vlado.

v kateri bodo zastopane vse večje stranke od narodnih demokratov na desnici do socialistov na skrajni levi.

Nova vlada še ni popolnoma sestavljena, zgodi pa se to vsekakor še nocoj. Tvorili jo bodo po veliki večini parlamentarci. Skrzynski sam bo poleg predsedstva obdržal še tudi naprej zunanje zadeve. Finace je po sporazumu vseh strank prevzel izvenparlamentarni strokovnjak Gdzlechowski, ki slovi kot najboljši poljski finančnik. Notranji minister bo posl. Razskiewicz, vojni minister pa general Maryevski, ki je simpatičen vsem strankam in lahko računa tudi na podporo Pilsudskega.

Nova vlada bo najbrže že jutri prevzela posle.

Referat naše delegacije o interparlamentarnem kongresu

Včeraj sta zastopnika naše interparlamentarne delegacije v Washingtonu poročala o njenih uspehih. — Na neodrešene brate niso brččas nič mislili.

Beograd, 20. novembra. Danes dopoldne sta bila na dvoru sprejeta zastopnika naše parlamentarne delegacije, ki se je udeležila medparlamentarnega kongresa v Zedinjenih držayah, dr. Velizar Janković in Ljuba Nešić. Poročala sta kralju o delovanju delegacije in o doseženih uspehih jugoslovenske parlamentarne delegacije. Posebno je omeniti stališče naše delegacije v vprašanju narodnostnih manjšin, katero so spravile na dnevni red parlamentarne delegacije premaganih držav.

Te delegacije so zahtevale, naj medparlamentarni kongres sklepa o osnovanju posebnih partičnih komisij, ki bi odločale v vseh konfliktih, tičečih se narodnostnih manjšin. Naša delegacija je ta predlog odklonila z motivacijo, da so pravice narodnostnih manjšin v Jugoslaviji v zadostni meri zaščiten z mirovnimi pogodbami. Stališče naše delegacije so se poleg odposlancev Male antante priključile tudi angleška, francoska italijanska, poljska in grška delegacija. Vse te delegacije so se iz solidarnosti z našo delegacijo vzdržale glasovanja.

s čemer je predlog propadel.

V vprašanju omejitve in nadzorstva pravljadnje opija je naša delegacija dosedaj, da je v navečenem smislu formulirani predlog propadel in bil odstavljen z dnevnega reda. Protivzvajanje opija ostane slej ko prej svobodno.

Glede carinskih vzajemnosti med evropskimi državami se je naša delegacija postavila na stališče, da načelno priznava carinsko vzajemnost.

Delegata Janković in Nešić sta v nadaljnjem poročala kralju o položaju jugoslovenskih kolonistov v Ameriki. Sporazum med HSS in NRS je med jugoslovenskimi kolonisti napravil najboljši utis. Žal, da se naši ljudje prenašajo amerikanizirajo. Iz tega razloga sta oba delegata razložila kralju, da je treba nujno najti način, da se naši kolonisti pričnejo vračati v domovino.

Oba delegata sta po avdijenci pri kralju poročala o svojem delovanju tudi min. predsedniku Pašiću ter ministrom Ninčiću in Stojadinoviću. Dne 26. t. m. podata obsežen referat na seji radikalnega kluba.

Nadaljna fašistovska nasilja

Senat sprejel zakon proti prostozidarjem. — Liberalci ostanejo zvesti svojim načelom. — Omahljivost opozicijskih strank. — Fašisti pretepli klerikalne poslane. — Fašistovski službeni pravilnik. — Tržaški tajnik Lupetina pohvaljen.

Rim, 20. novembra. k. Senat je danes v polninskem glasovanju z 208 proti 6 glasovom (21 poslancev ni glasoval) in nato v tajnem glasovanju s 186 proti 10. glasovom sprejel zakon proti tajnim organizacijam. Mussolini je odklonil bolazen opozicijskih govornikov, da bo s tem Italija izolirana v civiliziranem svetu. Italija, je rekel Mussolini, je sklenila mnogo pogodb z evropskimi državami in uspeh posojila v Ameriki ne bi se posrečil izolirani državi.

Danes dopoldne so imeli poslanci, ki so uradno vpisani v liberalno stranko, konferenco. Sklenili so ustanoviti parlamentarno skupino, ki se bo zvesto držala stranknih smernic. Večina poslancev Salandrove skupine je pripravljena odobriti nekatere zakone (leggi fascistissime), ki jih je vlada predložila zbornici. Bivši bojevnik, katerim načeljuje poslanec Viola, izjavljajo, da hočejo v smislu sklepov, v Asisliju vzpostaviti prijateljske odnose z vlado in fašistovsko stranko. Narodni liberalci so že pripravljani za pristop k fašistom, čenajko pa le, da njihove sekcije odobrijo sklepe osrednjega strankinega odbora.

Republikanska stranka je sklenila, da se popolnoma loči od ostalih opozicijskih strank in da prične s samostojno politiko, ker ni mogoče doseči sporazuma o skupnem postopanju.

Na hodniku zbornice je prišlo danes do incidenta. Klerikalni poslanec Cappa je po ostru debati s Parinacciom odšel k buffetu, kjer so ga napadli drugi fašistovski poslanci ter vrgli iz zbornice. Kmalu nato sta prišla klerikalna poslanca Rodino in Guarenti na hodnik zbornice. Takoj so jih obkolili fašistovski poslanci ter jih s klicem «obrekovalci» zapodili iz zbornice.

Na hodnikih zbornice je nalepljen nastopni službeni pravilnik in ukaz poslancev kvestorjev: Za vse zbornične osebe brez izjeme je od danes naprej prepisan rimski pozdrav. Radi tega se morajo vsi vratarji ob vходу v zbornično palačo in drugi zbornični uradniki vsakokrat, ko gredo mimo njih ministrski predsednik, zbornični predsednik ali podpredsednik, ki v zastopstvu predsednika vodi seje v zbornici, postaviti v položaj «mimo» in pozdraviti na rimski način s stegnjeno desno roko v višini glave. Ko gredo mimo njih poslanci in senatorji se morajo zbornični uslužbenci tudi postaviti v položaj mimo in se pokloniti. Včeraj dopoldne je glavni tajnik fašistovske stranke Parinacci sprejel direktorij fa-

šistovske zveze za tržaško pokrajino. Direktorij mu je obrazložil položaj v tržaški pokrajini. Parinacci je odobril vse stavitvene predloge in izrazil pokrajinskemu tajniku kapetanu Lupetinu pohvalo za njegovo delovanje. (Napad na «Ednost»!)

Angleška kraljica-mati umrla

London, 20. novembra. s. Kraljica-mati Aleksandra je danes ob 17.30 umrla. Bila je stara 81 let. Pogreb se bo vršil z velikimi svečanostmi v ponedeljek ali torek.

Kraljica Aleksandra je bila rojena 1. decembra 1844. kot hči danskega kralja Kristijana IX. 10. marca 1863. se je poročila s takratnim angleškim prestolonaslednikom, kasnejšim kraljem Edwardom VII. Rodila mu je šest otrok, tri sinove in tri hčerke. Najstarejši in najmlajši sin sta kmalu umrla, pri življenju je ostal le drugi sin Jerij, ki je po Edwardovi smrti 6. maja 1910. zasedel angleški prestol.

Znižane carine za inozemske knjige

Beograd, 20. novembra. p. Carinska sekcija finančnega odbora je danes nadaljevala svoje delo ter znižala nastopne carine: za zemljepisne karte in mehko vezane atlasse od 40 na 20 zlatih dinarjev, za trdo vezane pa od 80 na 60 zlatih Din. Znižana je tudi uvozna carina na knjige in sicer na one, ki so pisane v našem državnem jeziku ali v mešanem tekstu od 80 na 50 zlatih Din, v kolikor so mehko vezane, ter od 130 na 65 zlatih Din za one, ki so trdo vezane. Mehko vezane knjige pisane v tujih jeziki se proste carine, za trdo vezane pa je carina znižana od 40 na 30 zlatih Din.

Sprejet je bil predlog poslanca SDS dr. Privka, po katerem so knjige, tiskane v našem državnem jeziku in katere so publicirali naši dobroteljci, ki pa stalno bivajo v inozemstvu, svobodne carine. Vse ostale postavke ostanejo neizpremenjene.

Odlikovanje češkoslovaškega poslanika

Beograd, 20. novembra. n. Kralj je podpisal ukaz, s katerim se češkoslovaški poslanik na našem dvoru g. Jan Šeba odlikuje z redom sv. Save I. razreda.

Ljubljanski Narodni dom

Sinoči se je vršil v bivših restavracijskih prostorih »Narodnega doma« občni zbor, ki je potekel precej burno. Na dnevnem redu je bilo zlasti poročilo upravnega odbora o aranžmanu z društvom »Ljubljanski Sokol«, na eni ter z »Narodno galerijo« ter s snujočo se »Akademijo znanosti« na drugi strani. Upravni odbor je sklenil pogodbo, po kateri naj bi dobil Sokol v »Narodnem domu« 60 letno najeminsko pravico za letno najemnino po 2400 Din. Poleg dosedanjih prostorov naj bi dobil Sokol še malone vse prostore v pritličju, celotno prvo nadstropje pa naj bi ostalo rezervirano za »Narodno galerijo« ter bodočo »Akademijo znanosti«.

Društvo »Narodni dom« naj bi obstajalo po poročilu predsednika dr. Ravniharja še naprej kot hišni gospodar. Za slučaj izpremembe lastninske pravice so v imenu »Ljubljanskega Sokola« njegov starosta Kajželi, nadalje gg. Viktor Rohman in Josip Turk zahtevali, da naj postane gospodar »Narodnega doma«, »Ljubljanski Sokol«, ki je sam pripravljen na enak način, kakor je nameraval upravni odbor »Narodnega doma« preskrbeti prostore za »Akademijo znanosti« ter »Narodno galerijo«. Po dolgi debati, v kateri je poudarjal društveni član g. Ribnikar, da je v interesu vseh treh organizacij, ki se potegujejo za »Narodni dom« in ki so nam vse tri pri srcu, nujno potrebno, da se najde med društvom »Narodni dom« ter »Ljubljanskim Sokolom« sporazumi, je prišlo radi intrinsigentnega stališča upravnega odbora do krize, v kateri je opozicija proti upravni odboru zapustila zborovalno dvorano.

Na občnem zboru se je konstatiralo, da je upravni odbor vodil posle skrajno malomarno — od 24. aprila l. 1918. odbor pod predsedstvom dr. Ravniharja niti enkrat ni smatral za potrebno, da bi sklical občni zbor! Nadalje se je tudi ugotovilo, da je upravni odbor vodil pri prave za občni zbor proti pravilom ter na škodo društvenih pravic starih članov. Na občnem zboru se je zlasti žigo, salo, da je dr. Ravnihar in njegov odbor sprejel za nove člane društva »Narodni dom« tudi nekaj klerikalcev, ki so desetletja napadali ter blatili »Narodni dom«.

Dr. Ravnihar, kakor tudi njegova umetno fabricirana večina so bili za vse predloge v dosegu pomirjenja in sporazuma nedostopni. Odklonili so tudi predlog, da bi dobil »Ljubljanski Sokol« v novem odboru vsaj delno, če že ne primerno zastopstvo, v novi odbor »Narodnega doma« pa mesto zastopnikov »Sokola« volili tudi pristaše stranke, ki se je skozi desetletja srdito borila proti »Narodnemu domu«. Nad postopanjem dr. Ravniharja ter njegove družbe so zlasti ogorčeno zapuščali zborovalno dvorano stari Sokoli, ki so pred leti sami zbrali denar za »Narodni dom«.

Novi odbor »Narodnega doma« je sestavljen takole: Dr. Ravnihar (predsednik), odborniki: dr. Azman, dr. Kersnik, Cankar Izidor, Stele Fran, Lajovic Anton, Pretnar Franc, Stern Matej, Železnikar Aleksander, Mesesnel Fran, Zorman Janez, dr. Regali Josip.

Gospodarske intervencije dr. Pivka

Otežkočenje trgovine z lesom v Sloveniji. Za izplačilo subvencije kreditnim zadruham.

Narodni poslanec dr. Pivko je naslovil, kakor smo že včeraj na kratko poročali, na prometnega ministra z dne 19. t. m. sledeči upit:

Vsled navedbe z dne 5. in 6. oktobra 1925. je trgovina z lesom v Sloveniji zelo otežkočena in malim trgovcem popolnoma onemogočena. Ti trgovci dovažajo les 10 do 15 km daleč na postajo in potrebujejo za en vagon najmanj dva dni. Dogaja se, da morajo trgovci po več dni čakati na vagon in ako vsled skrajšanega roka pripeljejo blago na železnico in ni vagonov, morajo plačati težarine v ogromnem iznosu in to brez svoje krivde. Isto se dogaja pri razkladanju. Primer: blago je prišlo danes na postajo, lastniku dostavi pošta avizo šele dva dni kasneje. Za ves čas preko šest ur pa mora plačati železniško takso brez svoje krivde. Vsled navedenih vzrokov je trgovina z lesom močno otežkočena in gospodarstvo v pasivnih obmejnih krajih propada še bolj. Trgovci v Dravski dolini prevažajo sedaj les večinoma po Dravi. Leta 1925. so odpravili po Dravi preko 2000 vagonov lesa, a velik del te količine bi prišel na železnico, ako ne bi bilo tako strogih železniških predpisov. Tako ima škodo tudi železnica in vrh tega se delajo težkoče v gospodarstvu. Imenoma gromija trgovcev za srez Slovenjgradec in Prevalje prosim g. ministra, da ukine navedene naredbe in uvede zopet 48urni rok za nakladanje in razkladanje, kar bo v korist ljudstva in prometa.

Na ministra za poljoprivredno je vložil dr. Pivko sledeči upit glede izplačila subvencije kreditnim zadruham: V dvanajstih za mesec avgust-november je bilo votiranih 500.000 Din kot prvi obrok podpore kreditnim zadruham, ki so bile vključene v »Verbandu« in Gradcu in to na podlagi konvencije z republiko Avstrijo po sklepu ministrskega sveta. Zadruga zveza v Celju je prosila že meseca septembra, da se ta subvencija izplača, toda prošnja še vedno ni rešena. V interesu kreditnih zadrug, ki so oškodovane radi svojih nepristopnih vlog v Gradcu, prosim g. ministra, da ta znesek likvi-

dira. Gospoda ministra vprašam, ali je pripravljen odrediti, da se določena subvencija v znesku 500.000 Din iz partije 1363 b, izplača.

Kako je Vatikan vpadel v naš zavod sv. Jeronima

Dopis iz Rima, ki ga objavlja »Politika« o vpadu Vatikana v naš zavod sv. Jeronima in ki smo ga že včeraj kratko zabeležili, se glasi:

Ko je v letu 1924. bil zaključen naš spor z Italijo, ki se je ob tej priliki odrekla vsake pretenzije na zavod sv. Jeronima in ga izročila naši državi, priznavajoč mu naš nacionalni značaj, so se pričela pogajanja s sv. Stolicjo, da se s posebnim sporazumom ugotovijo pravice naše države.

Početkom je bilo videti, da se bo vprašanje rešilo brez posebnih težkoč, toda kmalu se je uvidelo, da klerikalni in nam nasprotujoči krogi, oni isti, ki so Avstriji prepuščali poljubno gospodarjenje z zavodom sv. Jeronima, ne marajo naši državi priznati nikakih pravic, četudi je zavod last našega naroda in četudi ga je naša država osvojila s tolikimi težkimi žrtvami.

Naša vlada je v ostalem bila zelo skromna v svojih zahtevah. Zahtevala je samo jamstva za nacionalni značaj zavoda in za dobro upravo, ter je pod temi pogoji bila voljna odstopiti cerkvenim osebnostim administracijo zavoda in vse njegove dohodke.

Toda Vatikan je, ohrabljen zadržanjem naših klerikalcev pod vodstvom nadškofa dr. Šariča, odbijal tudi najblažje nadzorovanje uprave in posebno ni maral čuti, da bi se tudi naša država, odnosno vlada vprašala za nasvet pri imenovanju predstojnika zavoda in članov upravnega sveta.

Spor je kmalu bil koncentriran v nastopnem vprašanju: ali naj bodo predstojniki zavoda zaupniki naše vlade, ali pa eksponenti klerikalizma, nameščeni brez pristanka naše vlade.

To kampanjo je lanskega leta otvorila sarajevska »Nedelja«, organ nadškofa dr. Šariča, ki je proti predstojnikom zavoda sv. Jeronima, ki so bili imenovani v sporazumu z našo vlado, navajala kot svoje kandidate člane svoje redakcije. Dr. Šariču je uspelo pridobiti zase večino škofov in odšel se je v Rimu pričela kampanja našega episkopata, na videz naperjena proti predstojnikom zavoda Biasottiju in Butkoviču, dejansko pa proti slehernemu vplivu naše države na zavod sv. Jeronima.

Škofje so storili vse, da Biasottija in Butkoviča prisilijo k ostavki. Ko pa tega nikakor niso mogli doseči, se je od strani Vatikana izvršil nezasišljen vpad, s katerim so laični škofje v zvezi.

Iznenada, brez vednosti predstavnika naše države, katere zrb in zastava se nahajata na poslopiju, je v duhovniški kolegij zavoda, kjer sta se nahajala Biasottij in Butkovič, prišel namestnik vatičanskega državnega tajnika msgr. Duca Bergongini in v imenu papeža odredil obema, da naj takoj zapustita zavod. Na to ju je zbasal v svoj avto in ju odvedel v privatno stanovanje gosp. Biasottija. V zavodu pa je ostavil rimskega duhovnika Nardona kot nekakega novega rektorja.

Duca Bergongini, ki faktično upravlja katoliško cerkev kot vsemogočni namestnik telesno slabotnega kardinala Gasparrija, je bil tako brezobziren, da ni dopustil preganjanja predstojnikov niti tega, da bi seboj vzela svoje stvari. Vobče se ni izvršila nikak izročitev od strani starega rektorja, sestavljen ni bil nikak zapisnik, marveč se je vse izvršilo nasilno kakor v najhujšem srednjem veku.

Tako je sredi Rima in sredi bolega dne bil izvršen čisto navaden kačasti vpad od strani vrhovne cerkvene oblasti na škodo dveh vzornih duhovnikov, katerih eden je naš državljan, z očitnim kršenjem njene osebne svobode.

Ta sramotni čin se je dogodil v soboto, 7. novembra, a naslednji dan se je naša škofovska delegacija (Bauer, Akšamović, Jeglič) odpravila domov blažena in srečna, da ji je končno uspelo odpraviti oba predstojnika, ki sta zvesta vlad in v našem kralju. Popolnoma zadovoljni pa škofje le niso bili, ker jim je ob odhodu bilo v Vatikanu sporočeno, da se jih zavod sv. Jeronima nič več ne tiče, ker je njegov gospodar sam papež, ki bo odsele ukrepal po svoji volji, ne da bi se brigal za mnenje našega vladarja ali naših škofov.

Sledili so novi napadi od strani Vatikana. Po njegovem nalogu je novi vsiljeni rektor odločil, da se z zapahom zaklenejo vrata, ki vodijo iz pisarne poslaništva v blagajno zavoda, in sicer s ključem, katerega so služabniki zavoda ukradli poslanki dr. Smolnik. S tem se je hotelo preprečiti poslanki, da bi vršil upravo nad zavodom, katero neovirano izvršuje že dve leti. Ko je poslanik pozval ključavničarja, da je odklenil vrata in tako osvojil dostop do blagajne, je novi rektor s svojimi ljudmi naslednje noč zopet vpadel v hodnik, ki loči blagajno od poslaniške pisarne, ter v drugič zavaljal ista vrata in z njimi še vrata dvorane, za katero naša vlada plačuje najemnino in v kateri se nahaja del poslaniške arhiva in ključ od državne blagajne.

V momentu, ko je naše poslaništvo od krilo ta novi atentat, se je — nečuvno, toda resnično! — prvi dostojanstvenik katoliške cerkve (za papežem) kardinal Gasparri nahajal v zavodu sv. Jeronima pri novem rektorju.

To je do 11. novembra zvečer gola krovnika dogodkov, katerim vsekakor ni najti primere v zgodovini diplomacije.

Druge dvanajstine vlade RR

Meseca julija t. l., ko je radikalno-radikalna koalicijska zveza gosp. Ivanom Puceljem odglasovala dvanajstinke, so na našo kritiko radi davčnih bremen odgovorili dvojce: 1.) julija ni čas za to, ker so davki za preteklo davčno leto že odmerjeni; 2.) nismo mogli še vsega proučiti, ker smo komaj par dni na vladi in nismo mogli proučiti finančnega zakona.

Od tedaj je minulo skoro pet mesecev. Konec leta se bliža in početkom l. 1926. se bodo zopet začele davčne odmere. Zdaj je res čas, da se davčna krivica odpravi. Volja, ki jo vodi državna uprava zoper državljane in njihove žepce, bi se morala zdaj urediti, da se odvrne nova nesreča.

A zaman, vlada RR ni storila nič in sklenila je, da v davčnem oziru v Sloveniji ostane pri starem. Radičevci niti poskusili niso potegniti se za nas. Tega pač ne bodo mogli utaiti niti gg. Puceli niti slovenski malkontenti, ki si po malem menajo svoje oči.

Razume se, da se bomo Slovenci branili. Odpor proti vladni davčni odredbi bo velik in reči moramo, da bodo padli zdaj tudi one rezerve, ki so jih zmerni elementi doslej priporočali, da stvar ne zaide predaleč. Način, kako je vlada RR to stvar odložila z dnevnega reda, je naravnost žaljiv in izjiva na enodusno obrambo. Izgleda res, kakor da smatra gospoda obupne klise slovenskih obrtnikov, hišnih posestnikov, kmetov in delavcev za demagoško manevre. Ni se jim zljubilo malo računati za nami, da vidijo, da odpor proti davčnim bremenom ni bil umeten, ampak da je prišel sam od sebe in v zavesti, da tako ne gre več dalje. Vladi se niti ne zdi potrebno, da izgubi le besedo za odgovor na proteste enega milijona prebivalstva.

Slovenski radičevci v tej strahoviti situaciji ne morejo in ne smejo molčati. Doslej so, odkar so prišli na vlado, molčali. Lahko se reče, da so isto sekundo umolkili, ko je bil podpisan ukaz za vlado RR. In če zdaj molče tam, kjer bi ne smeli molčati, ako zabavljajo in s odkašljanjem zunaj po vaseh, treba dotičnike poslati v Beograd k štirim poslancom slovenske radičevske stranke s pozivom, naj delajo in izpolnijo, kar so prej obetali.

Obljuba dela dolg. Slovensko ljudstvo ni več tako kratkovidno, da bi se pustilo vleči za nos in tolažiti z dolgozevnimi traktuljami o »seljaški slogi«. Če bo seljak po zaslugi RR na kantu, mu niti »seljački« duh niti sloga in drugo tako besedičenje ne bo pomagalo.

Dvanajstinke, ki jih je sestavila RR vlada, niso kmetu prinesle nič, a v davčnem oziru so ga udarile do kraja.

Edina tolažba, s katero agitatorji sipljejo pesek lahkovernim seljakom, je v tem, da se hvalijo, da so krepko udarili tudi uradnika in delavca. Poročali smo že, da je to žalibog istina. Brihtni seljaški politiki hočejo še bolj ponižati one sloje, ki kupujejo od kmeta njegove izdelke. Le po njih, le po »skričih« in »lačenbergerjih«, da bodo cene živil še bolj padle in da jim odpade poslednji domači kupec, v inozemstvu itak naj pridelek trpi pod ameriško konkurenco.

Podoba je, kakor da je prišla nova gospoda ob pamet: vse oslabi, vse uniči. Ali hoče res zopet vzbuditi boljševizem, ki smo ga komaj prestali?

Nemčija se orijentira na levo

Po kongresu nacionalcev in centruma. — Pred ratifikacijo locarnskega pakta. — Nova vladna večina srednjih strank in leve brez nacionalcev.

Berlin, 19. novembra.

Motni politični položaj v Nemčiji se polagoma jasni. Kongres nemško-nacionalne stranke je zavrgel locarnski pakt. Torej se ni izpolnilo rahlo upanje zunanjega ministra dr. Stresemanna in državnega kancelarja dr. Lutherja, da se bodo nacionalci v zadnjem trenutku, ko bodo zavezniki napovedali izpraznitev Kölna in ostale koncesije v Porenju, izpreobrili in dovolili svojim poslancem glasovanje za locarnske pogodbe. Pri nemških nacionalističnih konservativcih je zmaga bojazan pred nahujskanimi volilnimi masami in zakrknjeno sovraštvo do Francije. Njihov državni kongres je končal z bučno bojno pesmijo »Siegreich werden wir Frankreich schlagen!« Udeleženci so čutili v sebi duh Bismarka, čigar ogrom na soha je stala zadaj za predsednikov mizo.

Boljša nade je vzbudil kongres katoliškega centruma v Kasslu. Sprejel je resolucijo, ki odobrava Locarno in izjavlja, da je odslej nemogoče sodelovanje z nacionalci. Druga resolucija je zavzela stališče napram vprašanju ustave in se je izrekla, sicer previdno, vendar pozitivno za republiko, za weimarsko ustavo. Bivši kancelar dr. Wirth, ki je bil izstopil iz centrumovega parlamentarnega kluba, se je tudi udeležil kongresa, da izbojuje boj proti desničarskemu voditelju stranke Stegerwald, ki je zavedel stranko v obtem nemških nacionalcev. Bitka se sicer ni izbojevala do konca in dr. Wirth se navzile vsestranski prošnji ni vrnil v klub, zakaj bivši kancelar hoče iz centruma napraviti aktivno republikansko stranko, vodstvo pa ve, da je dober del strankinih članov s svojimi simpatijami še vedno na strani starega režima.

Vendar je dr. Wirthova navzočnost vplivala na strankine resolucije, ki zna, čjo zmerno, vendar pomembno orijentacijo v levo.

Sam Stegerwald je izjavil: »Tudi v tem sem edin z Wirthom, da morajo

sile, ki stoje za Locarnom, v prihodnjih letih tudi izjaviti locarnsko politiko. Centrum mora z vsemi silami delovati za veliko koalicijsko in se ne sme ustrašiti niti razpusta parlamenta, če to prinese uspeh. Iz Locarna se morajo pač izjaviti konsekvence na polju notranje politike«.

Centrum bo torej glasoval za locarnsko pogodbo, ravno tako demokrati in ljudska stranka in bržčas tudi bavarska ljudska. Socialdemokrati še vztrajajo na stališču, da ne bodo služili za rezervno mesto pobeglih nacionalcev, vendar obstoji močno upanje, da se bodo do dne glasovanja premislili, če dobe zadostne garancije proti povratku nacionalcev v vlado.

Tako se more danes s precejšnjo gotovostjo pričakovati, da bo parlament ratificiral locarnske pogodbe z lepo večino. Današnja vlada bo nato odstopila, da bi se mogle izvesti v njeni sestavi one izpremembe, ki jih zahtevajo demokrati in socialisti kot garancijo proti povratku nacionalcev. Mesta odstopivših nacionalističnih ministrov zasedejo levi prijazni ljudje. Po večmesni eri konservativne ere zaplove nemška državna ladja zopet nekoliko v zmerno, levo strujo. Pričakovati pa je prihodnje mesece ostre agitacije reakcije proti Locarno in politiki sporazuma.

Nesreča Nemčije in Evrope hoče, da bosta jeziček na tehtnici zopet isti katoliški centrum in ljudska stranka, ki sta vsled svoje nenačelnosti zakrivila razpad velike koalicijske in nevarni eksperiment pritegnitve k državi upravi najhujših reakcionarcev in pristašev monarhistične restavracije.

Locarnski pakt sprejet v angleškem parlamentu

London, 19. novembra.

Britanska spodnja zbornica je sprejela s 375 proti 15 glasovom predlog zunanjega ministra Chamberlaina za odobritev locarnske pogodbe. Na ta način je prva sankcionirala veliko delo pomirjenja zapadne in srednje Evrope ravno ona država, ki je to zamisel prva izprožila. Angleški poslanik v Berlinu lord Abernethy je, kot znano, inspiriral nemško vlado, da je začetkom tega leta stavila Franciji ponudbo za pogajanja glede renškega pakta, Locarnsko delo je ogromen uspeh za Veliko Britanijo, saj odgovarja duhu celokupne angleške zunanje politike. Zato nas ne čudi enodušnost londonske poslanske zbornice.

Pri debati je povdarjal Chamberlain, da je locarnsko delo veličastno samo na sebi, vendar je še važnejši duh, ki ga je rodil, Velika Britanija smatra Locarno kot začetek in ne kot konec pomirjenja sveta. Lojalno je priznal konservativni minister, da je njegova vlada zidala na temelju, ki ga je postavila že delavska stranka.

Z izbranimi besedami je pohvalil Brian da, »velikega Francoza, človeka z nenavadnim pogumom, z jasnim pogledom in s široko, plemenito liberalnostjo duha.« Njegovemu značaju in karakterju nemških zastopnikov gre zahvala za locarnski uspeh.

Locarnski pakt omogoča resno razpravo o razorožitvenem vprašanju, ki se bo z njim počela Zveza narodov. Vsakdo želi tudi vstop Rusije v Zvezo narodov, a Zveza ne more moledovati. Zadeva odvsi samo od ruske vlade.

Chamberlain je odločno zanikal trditve, da je locarnski pakt nanerjen proti Rusiji in je izjavil, da ne zasleduje namena odtujiti Nemčije od Rusije in ustvariti protiruskega bloka.

Maddoald in Lloyd George sta v imenu delavske in liberalne stranke obžalovala, da se ni dobil pristanek domonilov, in sta zahtevala energično nadaljevanje locarnskega dela v smeri razorožitve in pacifikacije Evrope. Njun kritika je bila blaga in je izhajala iz ozira na lastni stranki. Dejansko odobrava cela Anglija delo, ki ga je izvedel konservativni minister Chamberlain.

Anglija je dosegla na Renu ne le nemško in francosko, temveč v prvi vrsti lastno varnost. Na vzhodu se ni angažirala. Povsod pa ostane arbitar položaja, sodnik in odločilni faktor. Z Locarnom je izginila zadnja angleška bojazan pred francosko hegemonijo na evropski celini, ravno tako pa je z njim zadan težak udarec nemškim maščevalnim načrtom. Obe večeri sovražni sili gledata v Veliki Britaniji glavno jamstvo za svoj mir.

Ta uspeh nač opravičuje, da se Chamberlain imenuje plemičem. Skromni Austen je kraljevo ponudbo odklonil, ker mu zadoštuje, da nosi ime slavnega Joe Chamberlaina, ki si je v Locarnu spletel svež venec slave.

Politične beležke

+ Iznajdljive glavičve. »Slovenec« pravi, da so pri »Jutru« iznajdljive glavičve, ki na osnovi avtentičnih podatkov dokazujejo, da uspeh klerikalcev na Českoslovaškem ni tako velik, kakor bi to v potu svojega obraza žele dokazati »Slovenec«. Nam je zelo žal, da »Slovenec« ne moremo vračati slinčnega komplimenta o iznajdljivih glavičvah, ker se ne »krohota« rezultatov volitev v čsl. republiko, marveč jih upoštevamo kakršne so, ne gledaje na malenkostno baharilo naših skrahiranih klerikalcev.

+ Nasveti novemu prosvetnemu ministru. Radikalna »Samouprava« sicer pozdravlja Radičev vstop v vlado, izjavlja pa žele, naj Stjepan Radič vnese v sedanjo koalicijsko harmonijo in solidarnost. On in njegovi tovariši morajo pokazati več odpora napram lokalnim za-

htevam svojih poslancev, ker take zahteve lahko škodujejo skupni politiki sporazuma. Koalicijska RR ima pred seboj jasno fronto in ne sme biti oškodovana z ostanki prošlosti. »Samouprava« se nadeja, da bo Stjepan Radič v vstopu v kabinet čvrsteje občutil svojo odgovornost kot šef politične stranke v današnji koalicijski in da bo odslej mnogo obzirnejše ocenjeval poročila svojih prijateljev... Sekcija je dovolj jasna. Radič bo kot prosvetni minister lahko marsikaj grajal, obenem pa bo osebno odgovoren za svoje prenaplgene izpade.

+ Poostreje medstrankarskih odnošajev v Zagrebu. Iz Zagreba nam poročajo: Zdi se zadnji čas, da so se odnošaji med zajedničarji, radičevci in frankovci v zagrebškem občinskem zastopstvu postali poostri. Listi »Obzor«, »Jutarnji list« in »Večer«, ki so bili branitelji sedanjega režima, posebno za politiko Radičeve stranke, so na splošno iznenadenje v zadnjih dneh po poplavi nenavadno ostro napadali mestno zastopstvo, da ničesar ne dela, da se ne briga za poplavljenice, ki morajo prosjačiti od hiše do hiše in da se večina mestnega zastopstva bavi s politiko mesto z realnimi komunalnimi vprašanji. Povodim teh napadov se je danes glasilo »Hrvat«, ki to pisanje listov imenuje perfidijo in navaja, kako se je mestno zastopstvo v rusici brigalo za poplavljenice in da je osnovalo poseben urad zanje, kar da tudi listi dobro vedo, pa so to iz gotovih svojih računov pozabili in začeli napadati mestno upravo. »Hrvat« pravi na koncu, da se iz vsega tega lahko vidijo načrti, ki jih imajo ti listi, ki hočejo v kalnem ribariti, da bi prišli na površje.

Krajevnim organizacijam in zaupnikom v mariborski oblasti

Z ozirom na katastrofalne posledice zadnje poplave v naši oblasti pozivamo vse naše krajevne organizacije in zaupnike, da gredo ljudstvu na roko, na eni strani pri uradnih cenitvah, ki se vršijo te dni, na drugi strani pa zlasti tudi pri postopanju za odpis davka. Pri tem opozarjamo, da je treba postopati sledeče:

1.) Glede odpisa zemljiškega davka imajo župani povsod v rokah potrebne formulare za prijave in tudi navodila, kako je treba postopati. Gledati je treba povsod na to, da bodo župani dotične prijave napravili strogo nepristransko.

2.) Za odpis hišnega davka mora prositi vsak posameznik zase in sicer samo v slučaju, ako je hiša porušena. Prošnjo je treba napraviti na Okrajno davčno oblastvo in zaprositi, da se hiša izbriše iz katastra.

3.) Odpis dohodninskega davka pride v poštev seveda šele prihodnje leto, treba je vsakemu posamezniku napraviti primerno napoved in v njej navesti škodo, katero je utrpel po poplavi (odnosno kakih drugih umijih). Za slučaj, da je kdo izmed oškodovancev z davki v zastanku, naj vsak zase naredi vlogo na Davčno oblastvo, da se mu dovolijo obroki. Vlogo je treba kolkovati s 5 Din.

Prosimo ponovno vse organizacije in zaupnike, da gredo prebivalstvu v gornjih zadevah na roko.

Oblastvo tajništvo SDS v Mariboru.

Po svetu

— Nemški fašistovski dnevnik v Meranu. Iz Rima poročajo, da je ministrski svet sklenil izdati v Meranu nemško pisan fašistovski dnevnik. List bo prišel izhajati 1. decembra pod vodstvom italijanskega vinarja Negrellija.

— Za stalnega zastopnika Nemčije pri Zvezi narodov bo najbrže imenovan bivši državni tajnik v zunanjem ministrstvu Kühlmann, ki bo kot namestnik vsakokratnega zunanjega ministra pristopal sejam Sveta Zveze narodov.

Plesalke svetovnega slovesa hot: Tamara, Karsavina Mary, Wigman, Niddy Impkeoven, Jenny Hasselquist kakor tudi športne zvezde: Houben, Paddock, Murchison in drugi nastopajo v imenitnem filmu

„Moč in lepota“ Elitni Kino Matica.

Šah

Moskovski turnir. Včeraj se je igralo sedmo kolo. Senzacija dneva je bila prvi težki poraz Capablance, ki je po 37. potezi zgrbil proti Rusu Genevskemu. S tem so izgled Capablance za prvo mesto močno padli. Bogoljubov je porazil Verlinskoga in drž prvo mesto. Ravnotako je dobil mla di Torre proti Suberevu in se je v tabeli po maknil na drugo mesto. Rubinstein je dobil proti Romanovskemu. Partije Tartakover-Marshall, Šamisch-Reti, Lasker-Rabinovič in Gotthilf-Bogatičnik so končale z remijem Preklinjena je bila partija Grünfeld-Yates. Stanje po sedmem kolu je sledeče: Bogoljubov 6, Rubinstein, Torre 5, Marshall, Tartakover, Genevsky 4½, dr. Lasker 4 (1) Bogatyrčuk, Rabinovič 4, Capablanca, Romanovski 3½, Werlinsky 3, Spielmann 2½, Löwentisch, Gotthilf, Reti, Šamisch, Dus Chotimirski 2, Yates 1½ (1). Subarev 1½ Grünfeld 1 (2).

Današnjega igralnega večera naj se udeležijo vsi klubovi člani, ker se razdele članske priljavnice in nove izkaznice. Na programu so tudi zanimive prireditve. Valsja Pirc bo igral slepo proti trem nasprotnikom naenkrat. Pripominjamo, da je Pirc eden naimočnejših šahistov na slepo v naši državi. Igrale se bodo nadalje konsultantne partije med prvaki kluba. Na programu je tudi brzoturnir.

Naši kraji in ljudje

Tovariši - tovarišice!

Naša kandidatna lista je lista dela. Mi hočemo, da se misel skupne stanovanjske organizacije dejansko izvede. Zato smo postavili na čelo liste izrazite delavce v lastnih vrstah. V tem vidimo največje jamstvo za smoteno in uspešno delo. Misel enotne stanovanjske organizacije se je rodila pri nas; zanjo smo neprestano odločno potegnili; zato je povsem gotovo, da homo z isto doslednostjo delati na njenem uresničenju.

Akademiki!
Ne dopustite, da pridejo v odbor tovariši, ki odklanjajo vsako organizirano delo!

Dokazite, da je protektorat, ki so ga samozavestno proglasili nad neorganiziranci "Levi", plod njihove bujne domišljivosti.

Vi hočete reprezentanco močno in učinkovito!

Vi zahtevate neodno rešitev prejšnjih stanovanjskih vprašanj!

Zato položite njihovo izvedbo v roke pokretnikom reprezentance!

Glasujte za listo, katere program vsebuje ena sama beseda njene označbe!

Glasujte za listo "Delovne omladine!"

Dne 21. t. m. vsi na volišče!

Glasujte za listo "A!"

"Jadran" — "Trileta" — "Slov. Jug" — "Orjuna".

Ustanovna skupščina SSLU

Ljubljana, 20. novembra. Pripravljalni odbor za ustanovitev "Sveta slušateljev ljubljanske univerze" je sklical danes ob 15. uri skupščino ljubljanskih visokošolcev, ki naj sprejme pravila, poslovnik in volilni red SSLU ter tako da življenje prepotrebne predstavnosti ljubljanskih akademikov. Zbornica univerze je bila že pred napovedano uro skoro popolnoma zasedena. Ko je točno ob 15. predstavniki pripravljalnega odbora jurist Likovič otvoril ustanovno zborovanje SSLU, pa je bila dvorana z galerijami vred že nabito polna. V imenu univerzitetne uprave je prisostvoval skupščini tajnik univerze g. dr. Šmalc.

Z uvodnim govorom na zbrane visokošolce je nastopil jurist Likovič, ki je še enkrat utemeljeval skrajno potrebo takojšnje ustanovitve reprezentance in na nekaterih konkretnih primerih pokazal smer delovanja SSLU za približno bodočnost. Govornik je bil simpatično aklamiran. Večina akademikov, ko jih delegati so tekom dvehletnega posvetoovanja sestavili prvo ogrodje za uspešno delo SSLU, pravila, poslovnik in volilni red, je trdno prepričani, da bo sedmeročlanski odbor SSLU, ki bo jutri izvoljen, mogel po preteku prvega poslovnega dne privediti do izpolnitve vseh potreb ljubljanskih visokošolcev vsaj najnujnejši del delovnega programa pozitivno realizirati.

Filozof Planinšek je prečital zborni pravila, poslovnik in volilni red, v katerih obliki jih predlaga pripravljalni odbor. Sledila je debata o posameznih točkah predloga, posebno o sklenitvi skupščine in o načinu volitev. Nato je zbor vse predloge z nekaterimi nebitnimi spremembami sprejel. Z veljansko večino je bil odklonjen soredni.

Boj Stegfrieda z ogromnim zmajem! Konanje Stegfrieda v vroči zmagi! Zaklad Nibelingov in še veliko tega kar prekaša tudi najbujnejšo fantazijo, prinaša najboljši film vseh časov:

"Nibelungi"

Elitni Kino Matice

Svetovnoznani in že nešteto krat imitirani komik

Charlie Chaplin

je izšel za scijo 1925/26 do sedaj samo eden film in sicer "THE PILGRIM" (Romeo), ki je za sedaj dobil svoje nove ime

"13. pustolovščina"

ta kolosalni film iz de v ediciji "Balkanfilma" v Zagrebu. Za Ljubljano ima monopolno pravico predvajanja

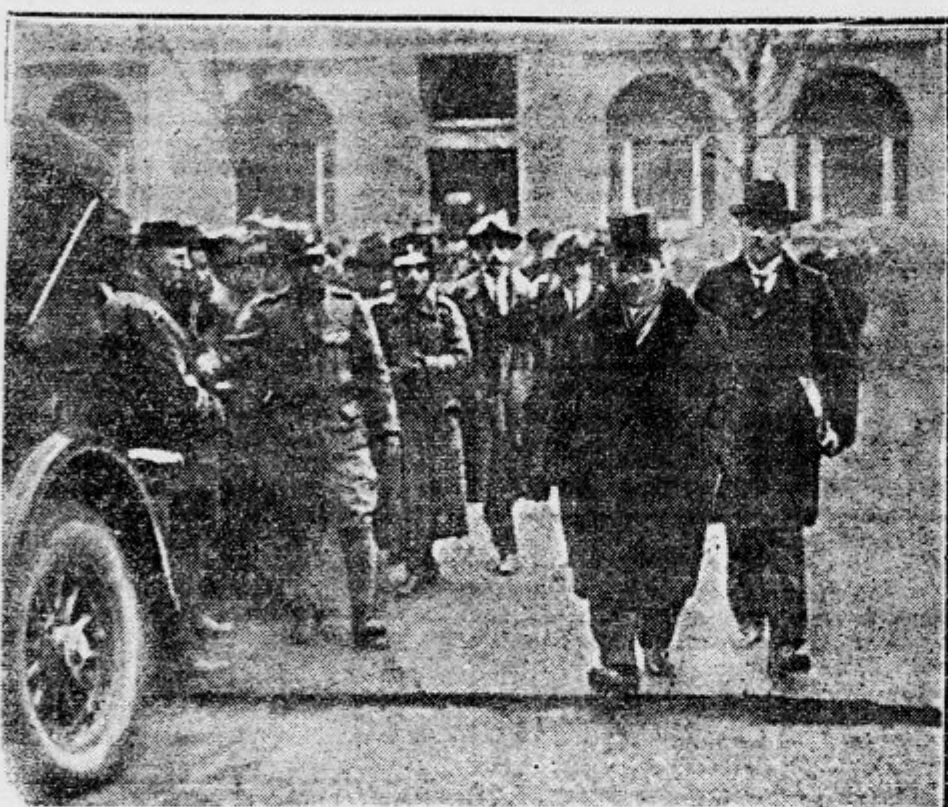
Elitni Kino Matice

njevalni predlog glede sklenitve skupščine, s katerim se je pojavil nosilec liste "Boka levi" in neorganiziranci, kateri skupini na seveda nista utegnili sodelovati pri nešteti posvetovalnih obiskih sestavljanja pravil, kjer bi se bili zlahka prepričali o edino umestnem predlogu pripravljalnega odbora.

Ko je za tem prečital predsednik volilne komisije, tehnik Karadžole, delegate, ki jih pošiljajo posamezne grupe v volilno komisijo in ko je podal se zadržanja navodila za izpolnitve volitev, ki se bodo vršile od 13. do 17., je predsednik Likovič ob pol 17. zaključil zborovanje.

?? Cezar ??

Zapisega ministra Stjepana Radića

Koj po podpisu ukaza o svojem imenovanju za ministra prosvete se je podal Stjepan Radić na dvor, da položi v roke kralja prisego, predpisano po ustavi. Prinašamo danes sliko, ki kaže gosp. Stjepana Radića, ko gre poč preko Terazij iz ministrskega predsedništva v nasprotno ležeči dvor.

Ponarejevalec dolarskih in dinarskih bankovcev prijet

Maribor, 20. novembra.

"Jutro" je poročalo mainika, da je iz dal znan ponarejevalec bankovcev Jurij Potočnik, ki je bil radi tega dekleta že enkrat obsojen na 15 let ječe, v Ptuju pri trgovcu K. V. 50dolarski bankovec, ki se je izkazal pozneje kot falzifikat. Omožništvo je zasledovalo Potočnika in ga izsledilo 10. maja v neki ulici v vasi Dubrovci na Dravskem polju. Potočnik je napadel oha orožnika in strjel na nju s samokresom. Le slučajno je bilo pripisati, da ni dobil eden izmed orožnikov strela naravnost v glavo. Nato sta oha orožnika uporabila oružje in ranila Potočnika v desnem ramenu ter na levi podlakti, nakar je bil oddan Potočnik v mariborsko bolnico. Od tu so ga nameravali dne 13. maja njegovi prijatelji in sorodniki rešiti, pa so bili pravočasno zasačeni po orožniški patrulji. Potočnik je bil nato oddan v sodniške zapore, kjer se je na delal tako slabega, da so res smatrali, da bo v kratkem umrl. Oddali so ga zato 20. maja ponovno v bolnico, kjer je naenkrat ozdravel in že prvo noč pobegnil. O njem ni bilo več sledu.

Po dolgotrajnem zasledovanju je orožništvo v Račin zvedelo za Potočnikovo skrivališče pri nekem kmetu blizu Ormoža in ga nameravalo v četrtek 19. t. m. aretirati. Vendar je Potočnik pol ure pred prihodom orožnikov zoned pobegnil, ker so ga prijatelji pravočasno obvestili o preteči nevarnosti. Orožništvo in mariborska policija sta z vso verno nadaljevala poizvedovanja za

Volilna borba na univerzi

Zanimiv je pogled na način volilnega boja sindikalcev. Verujoč v neorganizirance, ki so se jih lasili za popolno domeno, so vsi sorva vodili kolikortoliko pošten način boja. Ko so spoznali, da se neorganiziranci ne dajo izbrabiti, tedaj so pokazali svojo pravo prav. Na vsak način hočejo vjeti še nekaj omahljivcev z divjimi vestmi in gesli in z nečedno agitacijo od moža do moža. Sicer proglatajo poštenost in dostojnost za poglavitni del svojega programa — vendar se majelo in v obupu so posegli po nelepem sredstvu osehne gonje.

Tovariši akademiki! Ne pustite se begati po raznih vesteh, ki jih imajo "Levi" pripravljene za poslednji trenutek. Za vsako kletvo in laž bodo pozvani na odgovor. Glasujte vsi in agitirajte za listo "Delavske omladine". — NC.

točila, da se je Čebokli zastrupil s kloroformom, obenem na le odprl tudi plin in je morala smrt nastopiti že pred urami. Čebokli je bil na predvečer v družbi svojega brata v neki gostilni, ga nato spremil še na kolodvor in se no izpovedi v bolnici zaposlenega mehanika Matka Razbergerja pozno ponoči vrnil v laboratorij.

Na mizi so našli tri pokojničkova pisma, naslovljena na ženo, na šefa instituta dr. Kanskega ter na Oriuno. V teh pismih pravi Čebokli, da se je nahaal kot dobrovollec na solunski fronti in apelira na javnost, posebno na Oriuno, naj se spominjajo njegove družine. Nesrečnejši je šel v smrt brčkone v hiru zmedenosti, radi oslabelosti in fizičnih defektov, ki jih je dobil v vojni in ki so ga zadnje čase silno mučili.

Trupni Čeboklija so na odredbo zdravnika dr. Avramovića prenesli v bolnišni mrtvašnico, odkoder se bo vršil jutri pogreb k sv. Križu.

Senzacija Ljubljane prihodnje dni

bo "Polet okoli sveta"

Start v kinu "Dvor"

Kolodvorska ulica 39.

V mrzle valove Savinje

Žalec, 20. novembra. Splošno pozornost je vzbudil tu nesrečen slučaj samomora mladega dekleta, ki je skočilo v naraslo Savinjo.

Že v nedeljo, oziroma v ponedeljek so ljudje opazili tuje, lepo oblečeno mlado dekle, ki je bilo silno zamišljeno in je vzbujalo posebno pozornost ljudi. Srečavali so jo na cesti med Žalcem in Zabukovcu. V torek so jo ponovno videli na istem kraju v družbi nekega mornarja, ki se nahaja ravno na dopustu. Očitno je bila z njim dobro znana in morda tudi v ljubzenskih odnosih. Ljudem se je zdelo njena ožostnost sumljiva, vendar se ni nikomur niti sanjalo, kake misli roje mlademu dekletu po glavi. Ko jo je mornar v torek spremil na postajo v Žalec in se poslovil od nje, se je neznanica kmalu nato vrnila nazaj proti Savinjskemu mostu, kjer je potem vsa obokana skočila v mrzle valove Savinje, ki so se kmalu zernili nad njo in jo odnesli s seboj.

Ves okraj pomiluje nesrečno dekle, ki je napravilo tako tragično smrt. Neznano utopjenko so baie že našli pri levškem mostu. Skrivnostni dogodki preiskuje sedaj orožništvo, ki je zaslišalo že več prič, med njimi tudi omenjenega mornarja, od katerega pričakuje natančne pojasnitve dogodka.

Dekle, ki je skočilo v torek v Žalec v Savinjo, je bila 18letna Poldka Schöner, hčerka paznika v p. Jožefa Schönerja s Posetja pri Trbovljah. Njeno truplo so potegnili iz vode in je prenesli na preji v mrtvašnico, potem pa odpeljali z avtomobilom v Trbovlje.

Danes se je vršil tu ob veliki udeležbi občinstva pogreb Poldke Schöner, ki je skočila v torek v Žalec v Savinjo.

Nesrečna Poldka se je pred leti, ko se je vozila v Ljubljano v šolo, seznanila v vlaku z mladimcem Mirkom Zabavnikom iz Zabukovce pri Grižah. Kmalu se je razvilo med njima ljubavno razmerje. Toda čas hiti in tako je odšel Mirko k mornarici. Poldka na je stopila v službo k stavbeniku g. Ročaku v Trbovljah.

Pretekle dni je zvedela, da je Mirko na dopustu. Takoj se je vsedla na vlak in ga obiskala. V torek 17. t. m. ob pol 8. zjutraj sta se ločila na kratkem prekanju, nakar je on skočil na ozkoizno železnico, s katero se je odpravil proti domu, nio na prepuštil usodi.

Vsa obunana se je Poldka nekaj časa jokala na mostu v Žalec, nato pa se je poglala z mosta v Savinjo. Prav takrat sta prišli mimo dve dekletci, ki sta lo videli, ko se je vrela z mosta. Prestrašeni sta pričeli klicati ljudi na pomoč, ki so se kmalu zbrali na mestu nesreče.

Peneča se Savinja je nesla uhogo Poldko kakih 500 metrov daleč in so jo potegnili na suho pri Lazniku. Delali so z nio vse možne poskuse, toda vse je bilo zaman, ker je bilo nesrečno dekle že mrtvo. Odnesli so jo v mrtvašnico, kjer so jo vso pokrili z rožami.

Dogodek se je kmalu raznesel po Savinjski dolini in v mrtvašnico je prihli-

Tragična smrt jugoslovenskega dobrovoljca

Ljubljana, 20. novembra.

Tragične smrti je danes končal 40-letni sluga v laboratoriju fiziološkega instituta državne bolnice, Jakob Čebokli.

Okrog 7. ure zjutraj, ko je stonil v laboratoriju njegov tovariš, sluga Fran Ravnikar, mu je udaril v nos plin, na fleh pri mizi na je onazil svojega kolega Čeboklija mrtvega. Poleg njega se je nahaal še prazna steklenica kloroforma. Ravnikar je o dogodku takoj obvestil policijo, nakar sta kmalu prisnela zdravnik dr. Avramović ter državni uradnik dr. Pakin. Komisija je uo-

— g. Kovač, Jupiter — g. Povhe, Styx — g. Peček, Merkur — g. Šubelj, Mars — g. Janko, Dafa sodelujejo še ga. Erklavčeva, gna. Jeromova, ga. Mencinova, ga. Puhkova, gna. Ramčakova in ga. Škeriančova ter ga. Erklavc in Rus Fran. Začetek predstave ob pol 8. konec po 10. Predstava je izven abonmaja in so vstopnice v predprodaji pri dnevni blaginji v operi.

Izpremema mariborskega repertoarja. Iz tehničnih razlogov se izpremeni repertoar mariborskega gledališča v toliko, da je danes 21. t. m. premiera Grillparzerjeve romantične drame »Prahlica« za ab. D. v nedeljo zvečer pa »Gorenjski slavček« za ab. B. in kupone ob znižanih cenah.

Milansko gledališče Scala otvoril te dni svojo zimsko sezono, ki bo trajala do meseca maja 1926. Junila odpotuje Toscanini na turneo v ameriške Zedinjene države. Ob tej priliki se bo izvalala prvič v inozemstvu Puccinijeva opera »Turandot«.

Molnarjev »Lilom« v Splitu. V četrtek zvečer je bila v splitskem gledališču premijera Molnarjeve igre »Lilom«. Režiral je g. A. V. Dek.

Novi »Don Juan« Motiv dona Juana je starejši od Fausta ter je bil predmet pozornosti raznih pisateljev, med njimi posebno: Tirsa di Molina, Molière, Goldoni, Byrona, Grabhela, Lenaua, Merimeea, de Zorille in drugih. V zadnjem času je napisal dramo

»Don Juan on La Solitude« Ženevec Georges Oltramare. Delo se je predstavljalo dne 13. t. m. v Švic.

Smrt francoskega pesnika Bourgesa. V Parizu je te dni preminul 73 letni pesnik in romanopisec E. Bourges, dekan Goncourtove Akademije. Pokojnika cenijo v sodobnem francoskem slojstvu zelo visoko. Njegovo najslavnejše delo je: Ptice odhaialo in cvetle se osipa. Njegova zadnja pomembna knjižga pa je »Ladja«.

Francoski pianist v Zagrebu. V torek, dne 24. novembra nastopi v zagrebškem Hr. Glasbenem zavodu francoski pianist Lazar Lévy, profesor ministrske šole na pariškem konservatoriju. Njegov spored obsega ga pretežno francoske skladatelje.

Goldsandov koncert v Beogradu. V beograjski koncertni dvorani je nastopil prof. dr. ledva 14 letni virtuoz na klavirju Robert Goldsand. Sviral je Beethovneve, Chopinove, Schumannove in Lisztove kompozicije. Kritika hvali njegov ritmični čut, dinamiko in zanos sviranja.

Iz jugoslovenskega glashenega življa. Skladatelj Srečko Ahlin v Zagrebu zlagal opero »Kraljevič Marko, Žiga Hirschler piše opero »Noč v Bologni«, Petar Konjović opero »Zetski knez«, Lajo Safranek-Ković pa opero narodno-legendarne vsebine. Božidar Štola pripravlja zgodovino jugoslovenske glasbe.

Prinocsa smeha

Harold Lloyd

ženski Colleen Moore

v bombi smeha

„Sally, zvezda Trokaderja“. Dve uri vesela in smeja do solz! Veliki ruski balet v naravnih barvah! Prvič v Ljubljani.

Kino „LJUBLJANSKI DVOR“

Telefon 730

Danes ob 4., 1/2, 1.30, 1.50, 9.

tel tudi njen ljubimec Mirko. Po izjavi očividcev se je hotel ustreliti, na so mu zabranili. Joka je in barmel in prosil odpuščanja, toda mrtve ni mogel več obuditi k življenju.

Lahko si mislimo, kako je bilo pri strcu domačin, ko so zvečeli za tragično smrt svoje ljubljence. S Schönerlevidi sočustvujejo vse Trbovlje, ker je bila Poldka znana kot dobrosrčna mladenka, katero so imeli vsi radi. O tem je pričal tudi današnji pogreb.

AKADEMIKI!

Danes vsi na volišče! Glasujte za listo Delovne omladine! Glasujte za listo A!

Iz Trbovelj

— Tombola Konzorcija Narodnega doma v Hrastniku se bo vršila neprekinjeno jutri točno ob 2. popoldne in sicer ob lepem vremenu pred Narodnim domom, sicer pa v notranjih prostorih. K dobitkom, katerih je nad 200 in izmed katerih je najmanjši šil v vrednosti nad 20 Din, se je pridružil sedaj še en dobiček v obliki nove moške obleke, vredne 1000 Din. Srečke bo vleklo dekletce Čebinova, ki je brez očeta in matere. Zaradi kontrole se vabijo k žrebanju zastopniki vseh hrastniških korporacij. Po tomholi se bo vršila veselica s sodelovanjem domačega šramlja.

— Nov orožniški komandir v Hrastniku. Na mesto rajkega komandirja Hočevarja je prišel nov orožniški komandir g. Fran Urleb, ki je dosedaj služboval v štorah. Upamo, da bo posloval prav tako pravično kakor njegov prednik.

— Udrženje vojnih invalidov iz Ljubljane je doseglo s svojo veseligr v hrastniškem Narodnem domu zelo lep moralen in materialen uspeh, ker je bila prostorna dvorana razprodana do zadnjega sedelca.

— Sporno delovanje v Trbovljah oblije. Sportni klub »Trbovlje« je po daljšem odmoru na vzpodbudo mlajših sportnikov začel zopet redno delovati. Na izrednem obnem zboru, ki se je vršil ob precejšnjem številu članov, je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Anton Bohič, podpredsednik Mirko Hvalec, tisknik Adolf Kokalj, blagajnik Ludvik Cestnik, I. odbornik Jože Leheničnik, II. odbornik Avgust Roic, I. predsednik računov Karl Les, II. predsednik Pr. Pikelj. Z novim odborom se je društvo popolnoma reorganiziralo ter jamči za vztrajno delovanje kluba. Uprati je, da ga bo trboveljska javnost podpirala tako, da ne bo do zaostale Trbovlje v sportnem oziru za drugimi kraji.

— Uradni dan sodnje iz Laškega je bil določen na danes 21. t. m., prihodnji pa se bo vršil šele 19. decembra.

— Prva sela novega gorenjskega sovetstva se bo vršila v ponedeljek, 23. t. m. s sledečim dnevnim redom: Pozdrav gerenta; izvolitev posameznih odborov; poročanje za l. 1926; preizp. pare. št. 1/4 na župno cerkevno nadarbo; večer proročen za sprejem v občinsko zvezo in služainosti.

HALO! HALO!

Kaj pa igra'o danes v Kino "Ideal"?

Ker se je po zasnilih že karikat izražala želja, da bi se predvajal na celim svetu tako priljubljeni komik

CARLIE CHAPLIN

smo si preskrbeli njegov zadnji film in predvajamo istega dneva in jutri — nedeljo. Priromimo na, da je to »nravi« Carlie Chaplin in da tode isti vsakega spravil v največji smeh — ni treba povedati. Torej, alo se radi smejete, ne smete zamuditi tega filma. Predstave vsak dan pop. ob 3., 5.5, 6., 8. in 9. uri, v nedeljah tudi ot pol 11. dopoldne.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama

Nedelja, 22. ob 15.: »Kran mislihi«. Popoldanska predstava». Izv. Ob 20.: »Pegica mojega srca«. Izv. Ponedeljek, 23. Zaprt. Torek, 24.: »Za narodov blagor«. B. Sreda, 25.: »Ifigenija na Tavridio. E. Četrtek, 26.: »Veronika Deseniška. P. Petek, 27. Zaprt.

Ljubljanska opera

Nedelja, 22. Zaprt. (Gostovanje v Celju). Ponedeljek, 23. Zaprt. Torek, 24.: »Povratek«. »Favnova noč«. »Sva tovac«. D. Sreda, 25. Zaprt. Četrtek, 26. Zaprt. (Generalka). Petek, 27.: »Eva«. Premijera. A.

Mariborsko gledališče.

Sobota, 21.: »Prahlica«. D. Premijera. Nedelja, 22.: »Gorenjski slavček«. B. Znižane cene. Kuponi.

Celjsko gledališče.

Sobota, 21. ob 20.: Koncert kvarteta Zika. Nedelja, 22. ob 15.30.: »Manon«. Gostovanje ljubljanske opere.

Spremema Ljubljanskega repertoarja. Zaradi koncerta Zikovcev, ki se vrši v ponedeljek, 23. t. m. se je obrnilo več abonmentov na gledališko upravo s prošnjo, da se premesti ponedeljkova dramska predstava na torek, ki je za dramo itak prost. Kakor čulemo, je uprava Narodnega gledališča tel splošni in upravičeni prošnji ustrezla ter imajo abonenti reda B dramsko predstavo »Za narodov blagor« mesto v ponedeljek 23. v torek 24. t. m. Tako da sta v ponedeljek obe gledališči zaprti in je mogoče abonmentom posetiti koncert Zikovcev, ne da bi izgubili svoje predstavo.

Ljubljanska opera. Danes zvečer so vorizori v opernem gledališču barleska opera v dveh delanah (štiri slikah), katero je uglasil slavni francoski komunist Offenbach — »Orfej v podzemlju«. Opereto, ki se odlikuje po komični vsebini in lepi melodični godbi, le na novo uporablja za naš oder režiser g. Josip Povhe. Direktor na g. Sveta. Provo je po francoskem izvirniku na novo priredil prof. g. Kopal. Glavne vloge so v sledečih rokah: Euridika — ga. Poličeva, Javno mnenje — gna. Ropasova. Diana ga. Korenjakova, Cupido — ga. Ribičeva. Orfej — g. Medven. Aristajos in Pluton

Domače vesti

Usoda bohema

Pesnika Tina Ujevića je policija izgnala iz Beograda, ker je vzbujal zgrajanje beograjske javnosti. Ni se oblačil po modi, marveč je zahajal v beograjske kafe razdrapan in razcapan, kuštrav in svojeglav, duhovit čudak in mehka lirski duša. Ni se brigal za opazke in posmehe; toda ko ga je javnost, s kicoši na čelu, začela zbadati, je lirik Tina Ujević prišel vračati epične klofute.

In tako se je zgodilo — po naredbi šefa beograjske policije —, da so orožniki z nasajenimi bajoneti odpravili Tina Ujevića v spremstvu tokovajev, izgonšev in potepuhov iz Beograda v njegov domači kraj Makarsko v Dalmaciji.

Beograjske novine so protestirale, toda šef policije je izjavil, da je Tina Ujevića izgnal zgolj iz — humanosti; doma mu bo lepše.

— O, prijatelj Golar, s Teboj pa je v Ljubljani vse drugače. Tudi Ti si se izpozabil in pregrešil zoper našo slovensko dostojanstvo. Cankar bi rekel: Ni je sočnejše kot je slovenska kvanta. Toda zakaj jo razodeneš, ko jo Slovenci (tudi oni, pobožni!) znajo iz frej glave in se jim sitna zdi! Prijatelj Golar, kam naj odpravimo Tebe, ko si ves na Slovenskem doma!

M. A. C.

* Cviljeva 50 letnica v Pragi. Karlova univerza v Pragi, praška Akademija znanosti in geografsko društvo bodo danes na svečan način proslavili petdesetletnico uglednega jugoslovenskega znanstvenika prof. dr. Jovana Cvilje, častnega doktorja Karlove univerze.

* Počasčenje jugoslovenskega znanstvenika. Zagrebški univerzitetni profesor dr. Dragotin Gorjanović-Kramberger, ugledni paleontolog in antropolog, ki si je s svojimi deli o krapinskem pračloveku pridobil svetovni sloves, je bil nedavno izvoljen za člana znanstvenega društva »Ševčenko« v Lwowu ter za člana Ameriškega prirodoslovnega muzeja v Newyorku. Dr. Gorjanović je v preteklem mesecu obhajal svojo 70. letnico. Tem povodom izide v kratkem obsežna spominska knjiga.

* Velike priprave za Pašičevo 80. letnico. Ministrski predsednik Nikola Pašić praznuje 19. decembra 80. letnico svojega rojstva. V Beogradu in v Zalečju, njegovem rojstnem kraju, se vrše že sedaj velike priprave, da bo proslava čim dostojnejša. Radikalna stranka bo izdala povodom jubileja svojega vodje tudi posebno spomenico o življenju in političnem delovanju Pašića.

* Dr. Josip Kolšek v V. noči od 19. na 20. t. m. je preminil v Laškem odvetnik g. dr. Josip Kolšek v starosti 64 let. Zadel ga je kap. Pokojnik je bil rojen v Zavodni tik Celja, dovršil je gimnazijo v Celju ter pravoslovne nauke na univerzi na Dunaju. Pozneje je služboval kot koncipient pri dr. Sernecu v Celju in pri dr. Slancu v Novem mestu. Po končani odvetniški praksi se je naselil kot odvetnik v Laškem, kjer je bil v tamošnjih nacionalnih bojih pod avstrijsko vlado kot neustrašen bojevnik vedno v prvi slovenskih vrstah. Zapuščal ženo in dva sinova katerih eden je sodnik, a drugi železniški uradnik. Bodi mu lahka zemlja domača! Obitelji naše iskreno sožale!

* Iz sodne službe. Sodni pripravnik g. dr. Ervin Meljak je premeščen od sodišča v Novem mestu k sodišču v Celje, kjer je že nastopil svojo službo.

* Izpremembe v vojaški službi. Premešeni so: žandarmerijski podpolkovnik Jakob Sagadin od 1. k 2. žandarmerijskemu polku; pehotni podpolkovnik Ivan Rojnik od 12. k 51. polku; sanitetni major dr. Andrej Arnsčok od Celjske vojske bolnice kot upravnik k Jadranski vojni bolnici; sanitetni podpolkovnik dr. Matej Justin od Mariborske vojske bolnice kot šef oddelka za notranje bolezni Dravske vojske bolnice; kapitan 1. razreda Mirko Burja je premeščen k 2. pehotnemu polku. Nadalje so premešeni poročniki Dragotin Šturm od 34. k 12. polku Anton Vrtovšek od 10. k 15. polku August Pretnar od 48. k 26. polku, Mirko Černe od 22. k 24. polku, Josip Dežan od 14. k 42. polku, Vladimir Jaklič od 40. k 45. polku, Stanislav Kalfjež od 40. k savetu zemaljske obrane in podporočnik Josip Černe od 15. polka k zemaljski obrani. Na službovanje so prideleni: kapitan 1. razreda Luka Malevič in Rok Radončič ter poročnik Oton Demšar ljubljanskemu vojnemu okrožju, kapitan 1. razreda Krsto Mejović celjskemu vojnemu okrožju, podpolkovnik Edmund Jugović (doslej pri ljubljanskem vojnem okrožju) pa vojnemu okrožju v Senju.

* Sprejem v naše državljanstvo. V državljansko zvezo naše države je sprejel Ignacij Zislavsky, direktor Jadranske zavarovalne družbe v Ljubljani, rojen v Brnu, skupno z ženo Ivano in hčerko Elfrido.

* Iz »Uradnega lista«. »Uradni list« ljubljanske in mariborske oblasti objavlja v 105 številki pravilnik o razdelitvi in področju poednih strok pooblaščenih in ženorjev in arhitektov, odločbo, s katero se izpreminja člen 4. carinskega postopnika glede dvovalstnikov ter razglas glede ponarejenih kolkov pa 250 Din.

* Mesto upravitelja bolnice v Slovenjgradcu v 8. o. skupni II. kategorije z ustreznim osnovno plačo in stanarino je razpisano. Prošnje naj se do 15. decembra vložijo pri velikem županu mariborske oblasti.

* Izdajanje duplikatov šolskih spričeval. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se v bodoče duplikati šolskih spričeval in potrdil izdajajo samo po dovoljenju ministrstva, ki pa bo izdajanje dovoljevalo šole potem, ko bo proštev predložil potrdilo, da je v »Služ. Nov.« proglasil original za neveljaven ali da ga je izročil kakemu uradu za sprejem v službo ali kaj podobnega. Ta naredba se nanaša samo na spričevala in potrdila izdana po 1. januarju 1926.

* Nova kazenska zagovornika. Višje deželno sodišče v Ljubljani je sprejelo odvetniškega kandidata dr. Reinholda Kerschbamerja v Ptuj in notarskega kandidata Josipa Vimpoljška v Kranju v imenik kazenskih zagovornikov.

* Nadure na meščanskih in trgovskih šolah. V oddelku za osnovni peak ministrstva prosvete je bil te dni izdelan nov pravilnik o rednih učnih urah in nadurah na meščanskih in dvorazrednih trgovskih šolah. Po določilih novega pravilnika se bodo nadure upravnikov in učiteljev teh šol honorirale po 14 dinarjev; istotoliko dobe za vsako uro tudi eksterni učitelji. Le zdravniški kot učitelji hitene dobe za vsako uro 20 Din honorarja.

Miklavžovo darilo

ki bo vsako damo vzradostilo je krasen damski plašč najnovejšega modela, ki ga radi neverjetno nizke cene lahko kupi vsakdo, kdor bi rad igral Miklavža pri tvrdki

Fran Lukič, Prod šofijo.

(Olajšana plačila.)

* Elektriifikacija trga Vojnik. Poroča se nam, da namerava trška občina Vojnik na občinske stroške izvesti elektriifikacijo Vojnika in na bližnje okolice. Tok bi se napeljal po daljnovodu od transformatorja pri tovarni Westen. Načrt je v interesu gospodarskega napredka kraja pozdraviti.

* Železniška komisija v Prekmurju. Med drugimi sanacijskimi akti za poplavljenice je mariborski veliki župan dr. Pirkmajer takoj zaprosil tudi prometno in poljedelsko ministrstvo, da pošlje v Prekmurje posebno komisijo strokovnjakov, ki naj na licu mesta ugotovi, v koliko je skrivna katastrofalna poplava v Prekmurju tudi zgradba nove železnice ter nato seve odredi potrebne remendeure, kot zadostno število predorov za odtok vode in ev. druge varnostne naprave. Prizadeti ministrstvi sta predlogu g. velikega župana ugodili in pride že danes v soboto, v Marako Soboto tozadevna komisija iz Beograda, ki si bo vso progno ogledala. Mariborskega velikega župana bosta pri komisiji zastopala srečki poglavar g. Lipovšek iz Murske Srečke in inženjer gradbene sekcije, svetnik Juran. Domačini bodo lahko komisiji sporočili svoje želje in pritožbe.

Bomba smeha

Harold Lloyd ženski.

Danes vsi v kino »Dvor«.

* Za olepšanje Šibenika. Ministrstvo šum in rudnikov je kot prvi kredit dovolilo 100 tisoč dinarjev za ureditev modernega parka v Šibeniku ter za pogozditev šibeniške okolice.

* Nova pošiljava kovanege droblja. S Sušaka poročajo, da prispe dne 7. dec. v tamkajšnje pristanišče Francoski parobrod, ki pripelje 22 vagonov kovanega denarja za Jugoslavijo. Ta pošiljka vsebuje dvodinarske in enodinarske novčance ter novčance po 50 par v skupni vrednosti 40 milijonov dinarjev.

* Nov most med Sušakom in Reko. Montiranje posameznih delov za novi železniški most, ki spaja Delto z Brajdico, je bilo te dni dovršeno in je bil predčerašnjim otvorjen železniški promet preko novega mostu.

* Novomeška porota. Dočim je vsled edinega slučaj, ki se je obravnaval pred ljubljanskim porotnim sodiščem, odpadlo porotno zasedanje v Novem mestu, pa je sedaj zopet toliko gradiva, da se bo vršila zimska porota, ki se odpravi dne 23. t. m. pod predsedstvom predsednika deželnega sodišča dr. Polenskega. Do sedaj so razpisane sledeče razprave: za 23. t. m. Vinko Resnik radi uboja, za 24. t. m. Anton Soško radi uboja in Franc Pirce radi uradne povelje, za 25. t. m. Jože Janc radi uboja.

* »Novi čovjek«. V Sarajevu je izšla te dni prva številka tednika »Novi čovjek«. List je glasilo Vidovčevega pokreta. Bavi se v glavnem s prosvetnimi vprašanji, a prinaša tudi ilustracije in zabavno gradivo. Polletna naročnina znaša 40 dinarjev. Uredništvo je v Sarajevu, Aleksandrova ul. 11A.

* Planinski koledar, ki je izšel v Zvezni tiskarni v Ljubljani, je stenski koledar v obliki 19x29 cm, tiskan na šestih listih iz kromokartona. Vsak list krasi po ona lepa slika iz naših divnih planin in obsega po dva meseca koledarja. Jako umesten kot Miklavžovo ali božično darilo. Cena Din 25.—. Dobiva se v Zvezni tiskarni in knjižarni v Ljubljani kakor tudi drugih večjih knjižarnah in papirnih trgovinah v Sloveniji.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

* Na splošno zahtevno je bilo žrebanje loterije »Prvega zagrebškega delavskega društva« odglašeno na soboto, 5. decembra 1925.

* Volkovi med Rakekom in Postojno. Včeraj, okoli pol 9. zvečer, se je okoli 20 glav breječa čreda volkov, ki jih je ovidno prignal miraz z Javornik, v njilavo, pojavila pred železniško črvalnico št. 732 med postajama Rakek in Postojna. Ženski, ki se je nahajala tamkaj, se je še pravočasno rešila, sicer bi jo volkovi čisto gotovo raztrgali. Volkovi so izginiti potem zopet v gozdove.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

* Načrtovanje županijskega mesarstva. V Ljubljani namenjajo, da se vrši preizkušnja mesarskih vajencev dne 26. novembra ob 8. uri dopoldne v mestni klavnic. Vsi vajenci, ki se podvržejo preizkušnji, se morajo pravočasno javiti mesarski zadrugi ter predložiti vse tozadevne listine.

Norveški kralj in Lloyd George lord Balfour, John Rockefeller sodelujejo tudi v vefilmu o moderni kulturi telesa:

„Moč in lepota“

Reklamne fotografije so razstavljene v Selenburgovi ulici pri kavarni »Zvezda«.

Elitni kino Matica.

* Zgorelo dete v zibelki. V selu Kaminci v Hercegovini je šestletna deklica po nepreviknosti prevrnila petrolejsko svetiljko, ki je eksplodirala, vsled česar je izbruhnil požar. Domačini so morali naglo pobegniti iz goreče lesene hiše. V plamenih je zgorelo v zibelki šest mesecev staro dete.

* Banka Kreutzer v Zagrebu kaznovana na globo 300.000 Din. Generalni inšpektorat finančnega ministrstva je kaznoval po pravilniku o devizah banko Kreutzer v Zagrebu radi uvoza nežigosanih dukatov z Dunaja z denarno globo 300.000 Din. Vrh tega je banki odvzeta pravica trgovanja z devizami. Sklep je odobril tudi državni svet.

* Samomor banatskega ekonomista. V zagrebškem hotelu »Imperial« si je v sredo ponoči v samomorilnem namenu poizkusil kroglice v glavo Sredoje Belić, ekonom iz Srebrenice v Banatu. Prepeljal se ga takoj v bolnico, kjer je kmalu nato podlegel težki poškodbi. Iz pisma, ki ga je pustil na mizi, je razvidno, da je izvršil obupni čin zaradi težkih finančnih neprilic.

* Na smrt obsojen in pomiloščen. Naši čitatelji se gotovo še spominjajo roparskega umora v Zabji vasi pri Novem mestu, katerega žrtve je postal posestnik Janez Rajer. Morilec France Zinger je bil radi umora dne 3. decembra 1924. od novomeškega porotnega sodišča obsojen v smrt na vešalih. Z najvišjim ukazom z dne 28. oktobra 1925. je bil France Zinger sedaj pomiloščen in se mu izpremeni smrtna kazen v 20 letno težko leto.

Start za „Polet okoli sveta“ bo prihodnje dni v kinu „Dvor“

Iz Ljubljane

u— Na predavanje gđ. Milice Vlačičeve, advokateke pripravnice iz Beograda, ki bo danes dne 21. novembra ob 6. uri popoldne v balkonski dvorani ljubljanske univerze, opozarja Zenski Pokret vse, ki se zanimajo za vprašanje iz pravoznanstva. Posebno vabimo članice ljubljanskih ženskih društev, da se udeležijo predavanja. Brez vstopnine.

u— Preporodov kulturno — znanstveni odsek priredi danes ob pol 18. uri peto redno predavanje, ki se vrši v čitalnici Jadrana. Predava g. M. Ambrožič o temi: »Televizija in sport«. Vabljeni vsi člani! Odbor.

u— Orjuna št. Jakob — Krakovo-Trnovo naznanja tužno vest, da je njen neumorni član in akcijaša, dobrovoljec br. Alojzij Čebokli včeraj nemadoma preminul. Pogreb se vrši v nedeljo dne 22. novembra ob 18. uri izpred mrtvašnice deželne bolnice. Odbor pozivlja svoje članstvo kakor tudi sosodne Orjune, da se kar v največjem številu udeležijo pogreba. Zbor pred mrtvašnico deželne bolnice ob 14.30. Kroj; civilisti z znakom. — Odbor.

AKADEMIKI!

Danes vsi na volišče! Glasujte za listo Delovne omladine! Glasujte za listo A!

u— Lepota damske toalete je okus. Posetite damski salon Elize Zoumar, Ljubljana, Čevljarška ulica 1, II.

u— Ogledite si krasno lasebo bluz, obleke in plaščov Kristof-Bučar, Stari trg 9.

u— V restavraciji »Koleziji« danes zopet priznana izbore krvave, rižve in pečene klobase.

u— Cenj. damam popravila vse vrste klobukov po najnižjih cenah modistka Z. Mahnič-Gorjanc.

u— V nedeljo, dne 22. novembra vsi v Sokolski dom na Vtci, kjer priredi mestna Orjuna V-č-Glince svoj elitni družinski večer; na dnevnem rodu se koncert, baletne točke, šaljivi prizori, ples, šaljiva pošta in prosta zabava. Začetek ob 20. uri. Pridite vsi, ki si želite nepristojno in veselo zabavo. Vstopnina 5 Din za osebo.

u— Eau de Cologne znamke Superbe zelo prijetnega in osvežujočega duha, se dobiva v lekarni Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta št. 1 in v vseh večjih trgovinah.

u— Splošno žensko društvo opozarja svoje članice na današnje javno predavanje Sbrkinje, gđ. Vlačičeve: »Položaj žene v združbi po srbskem državljanstvu zakoniku«. Predavanje bo ob 18. uri v dvorani ljubljanske univerze.

u— »Hera«, stavbna registrirana zadruga z o. z. v Ljubljani namanja, da ima sedaj svoj zadržaj lokal v Dalmatinovi ulici št. 11, priključje desno. Vse tozadevne informacije se dobe tam v uradnih urah.

u— Predavanje v društvu »Soča« v Ljubljani. V društvu »Soča« v Ljubljani predava danes v soboto dne 21. novembra v salonu pri »Levu« profesor Franc Dolžan »O pračloveku«. Na zanimivo predavanje

VI BODETE VEROVALI?

da eden par nogavic z žigom in znakom (rdečo, modro ali zlato) se za 3

»ključ«

traja kakor štirje par drugih, ako kupite eden par. Dobivajo se v vseh prodajalnah.

NOGAVICE

za dame, gospode in otroke vseh vrst
Modna trgovina za dame in gospode

F. & M. Rozman
Židovska ulica 4.

vabimo vse člane in prijatelje društva. Začetek ob pol 21. uri. Vstop vsem prost.

u— Lep poslovni lokal, obstoječ iz treh prostorov in več pisarniških sob skupno ali posamič odda Pokojniški zavod v Ljubljani.

u— Ourednje društvo nižjih poštnih in brzojavnih uslužbencev za Slovenijo v Ljubljani priredi v vseh prostorih Narodnega doma dne 9. januarja dobrodelno veselico s plesom. Namen prireditve je, pridobiti sredstev za podporo potrebnim članom, vsled česar prosimo vsa ljubljanska društva in organizacije, da omenjenega dne ne prirejajo svojih veselice.

u— Umrlji v Ljubljani. Zadnja dva dneva so bili prijavljeni sledeči smrtni slučaji: Josip Bonceli, železniški sprovodnik in hišni posestnik, 50 let. — Fran Struna, sin strojnega ključavničarja, tri leta in pol. — Janez Bitenc, tesar, 37 let. — Matija Širok, mizar državne železnice, 53 let. — Anton Čuden, sluga finančne delegacije, 62 let. — Ana Gregorka, bivša branjevka in ljubljanska delavka v pok., 70 let.

u— Policijske prijave. Od četrtka na petek so bili prijavljeni policijski sledeči slučaj: 4 tatvine, 1 smrtna nesreča, 1 nezgoda, 4 prestopki cesnega policijskega reda in 1 prestopok obrtnega reda. Arhetacija je bila izvršena 1 in sicer radi pilanosti in razgrajanja.

u— Nezgoda izvožaka. V četrtek pomoči je zavozil izvožek Josip Gorjup s konjem v jarek, ki je izkopen preko Dalmatinove ulice blizu Dunajske ceste. Konj je padel s prednjima nogama v jarek, tako da je moral priti na pomoč nekaj ljudi od rešilne postaje, da so ga izveljali zopet iz jame. Vozniku se ni pripetilo nič zlega ter je ostal poškodovan samo konj.

u— Okradena služkinja. Ko je služkinja Hedvika Abram, zaposlena pri neki družini v Karadžičevi ulici 14, delala v kuhinji, se je spizlil v njeno spalno sobo nepoznan umovitelj ter ji odnesel košaro z obleko. V košari se je nahajala tudi ročna torbica z vsebino 250 Din, poselska knjižica in drugi dokumenti. Okradenka ima 3500 Din škode.

u— Tatvina na glavnem kolodvoru. V noči na 19. t. m. so doslej še neznan železniški tatovi ukradli iz brzovoznega skladišča na glavnem kolodvoru 10 parov dokolenic iz rjavega usnja v vrednosti 1000 Din. Storiteli so se najbrže že zvečer utihotapili v skladišče ter po tatvini odšli skozi okno.

Žena iz Orienta!

Zasledujte!!

Iz Maribora

a— Slava 45. pešpolka. V ponedeljek dne 23. novembra se bo vršila ob 10. uri dopoldne v vojašnici kralja Aleksandra v Melju slava 45. pešpolka, ki spominja na dan, ko je general Maister razorožil v tej vojašnici nemško zeleno gardo in s tem odločil usodo Maribora za Jugoslavijo. Mariborski Nemci so se svojčasno radi te slave pri težili pri komandantu polka polkovniku Drašković, češ da je zanje to dan ponizanja in žalovanja, ko so prišli pod Jugoslavijo. Polkovnik Drašković jim je tedaj povedal, kar so iskali in so odšli rebus infectis. Doslej je 45. pešpolk slavil to svojo slavo 21. novembra. Ko pa je vojni minister junija t. l. preložil slavo na 23. novembra, to je na dan, ko je bila stvarno rešena usoda Maribora, so se raznesle po Mariboru neutemeljene vesti, da je ta preložitve uspeh nemškega protesta. O zadevi smo se informirali na pristojnih mestih in zlasti tudi pri generalu Maistru ter moremo v pomirjenju narodnih krogov ugotoviti, da so bile vojaške oblasti doslej v zmoči glede datuma Maistrove razorožitve. Slava je bila sedaj preložena le zato, ker je general Maister razorožil nemški polk šele v noči med 22. in 23. novembrom, ne pa dne 21. novembra. Edino zato je vojni minister preložil slavo na 23. nov. Te slave se bodo torej še tudi naprej udeleževali mariborski narodni kroji z notranjim zadoščenjem.

a— Sveta vojska. K naši včerajšnji notici o nameravani brezalkoholni gostilni, nas opozarjajo, da je mariborska organizacija »Svete vojske« docela oddeljena od ljubljanske in da že dolgo časa niti ene niti druge ne vodi duh. svet. g. Janez Kalan.

a— Francoski večer. V soboto dne 21. t. m. predava v mali kazinski dvorani g. R. Martel, profesor za francoski jezik in francosko literaturo na ljubljanski univerzi o zemljepisnih, narodnostnih in gospodarskih razmerah Tunezije s slikami. Vstop prost. Francoskega večera se udeležijo tudi francoski konzul g. Flache iz Ljubljane.

a— Slava... Davi je padla in presekala tridesetrednjo delevje, v katerem so se že tudi na najboljših familijah skisali in vne li ljubke domače prepire. Čakalnice tridesetih mariborskih zdravnikov so se polnile od dne do dne, po lekarnah je končno tudi nastopila sezona, magistri, tudi najmlajši, so zmal že na pamet recepte: samj katarji, želočeni, črevesni in še nos, tako da damam ni pomagala več ne moka, ne francoski pudor. Sinoči pa so pogledale zvezde tje azurja in davi že je slanca morila zadnje astra, s poznih kostanjev je trgala liste in pobelila trate in polja. Kamor je seglo oko, vsepovsod sveže, hladno, ampak obonom prijetno kot bi prišlo osvobojenje. Ko je deča zjutraj brzela po nastanem listju v šole, je že vstalo tudi solnce in kmalu so se že smejale tudi zelene trate po par-

a— Slava... Davi je padla in presekala tridesetrednjo delevje, v katerem so se že tudi na najboljših familijah skisali in vne li ljubke domače prepire. Čakalnice tridesetih mariborskih zdravnikov so se polnile od dne do dne, po lekarnah je končno tudi nastopila sezona, magistri, tudi najmlajši, so zmal že na pamet recepte: samj katarji, želočeni, črevesni in še nos, tako da damam ni pomagala več ne moka, ne francoski pudor. Sinoči pa so pogledale zvezde tje azurja in davi že je slanca morila zadnje astra, s poznih kostanjev je trgala liste in pobelila trate in polja. Kamor je seglo oko, vsepovsod sveže, hladno, ampak obonom prijetno kot bi prišlo osvobojenje. Ko je deča zjutraj brzela po nastanem listju v šole, je že vstalo tudi solnce in kmalu so se že smejale tudi zelene trate po par-

a— Slava... Davi je padla in presekala tridesetrednjo delevje, v katerem so se že tudi na najboljših familijah skisali in vne li ljubke domače prepire. Čakalnice tridesetih mariborskih zdravnikov so se polnile od dne do dne, po lekarnah je končno tudi nastopila sezona, magistri, tudi najmlajši, so zmal že na pamet recepte: samj katarji, želočeni, črevesni in še nos, tako da damam ni pomagala več ne moka, ne francoski pudor. Sinoči pa so pogledale zvezde tje azurja in davi že je slanca morila zadnje astra, s poznih kostanjev je trgala liste in pobelila trate in polja. Kamor je seglo oko, vsepovsod sveže, hladno, ampak obonom prijetno kot bi prišlo osvobojenje. Ko je deča zjutraj brzela po nastanem listju v šole, je že vstalo tudi solnce in kmalu so se že smejale tudi zelene trate po par-

a— Slava... Davi je padla in presekala tridesetrednjo delevje, v katerem so se že tudi na najboljših familijah skisali in vne li ljubke domače prepire. Čakalnice tridesetih mariborskih zdravnikov so se polnile od dne do dne, po lekarnah je končno tudi nastopila sezona, magistri, tudi najmlajši, so zmal že na pamet recepte: samj katarji, želočeni, črevesni in še nos, tako da damam ni pomagala več ne moka, ne francoski pudor. Sinoči pa so pogledale zvezde tje azurja in davi že je slanca morila zadnje astra, s poznih kostanjev je trgala liste in pobelila trate in polja. Kamor je seglo oko, vsepovsod sveže, hladno, ampak obonom prijetno kot bi prišlo osvobojenje. Ko je deča zjutraj brzela po nastanem listju v šole, je že vstalo tudi solnce in kmalu so se že smejale tudi zelene trate po par-

Iz življenja in sveta

„Avstrijski cesar Oton“

V sredo je priredila povodom 13. rojstnega dne najstarejšega sina zadnjega avstrijskega cesarja Karla. Otona, avstrijska monarhistična stranka, ki se imenuje „cesarju zvesta ljudska stranka“, svečanost, ki je izzvenela v demonstracijo za monarhijo.

V dvorani je bil na odru postavljen kip mladega Otona, ozalisan s črno-rumenimi trakovi. Nastopilo je več govornikov, med njimi grof Salm in polkovnik Wolf, ki je med drugim izrekel te le značilne besede:

„Za nas je Oton cesar. Izsilili bomo tudi za čemer stremimo. Dne 20. t. m. vstopi cesar Oton v 14. leto in postane torej mladenič. Odobravati moramo, da se črni materinega krila in da pride na Angleško, kjer se bo nadalje izobraževal. Tam bo bistril svojega duha in si zbral duševno orožje, ki ga potrebuje za svojo težavno službo. Narodne države morajo ponuditi, da pridemo do kompromisa. Naši nasprotniki bodo dobili pred nami respekt, ko vkoraka cesar Oton zopet na Dunaj.“

Tak duh preveva še danes avstrijske monarhiste.

Požar na morju

Na luksuznem parniku „Lenape“, velikem 4000 ton, ki je vozil iz New Yorka v Florido, je izbruhnil ta teden velik požar, ko je bila ladja oddaljena 220 milj od New Yorka.

S parnika so takoj brezčisto klicali na pomoč. Kapitan je takoj dal povelje, naj se ladja obrne proti celini. S suhega se nemudoma odpotali več ladij, ki pa radi strahovite viharja in velikanskih valov niso moge priti blizu. Omeniti so se morale na to, da so od daleč gledale katastrofo, ne da bi morale priti na pomoč.

„Lenape“ je skoraj dospel do obale. Mošče in potniki, vsega skupaj kakih 400 oseb, so se pravočasno rešili v čolne in odpluli. Komaj so bili nar sto metrov od gorečega parnika, ko je na stali strahovita eksplozija v kotlih, ki je ladijo razenala. Vsled eksplozije so deli ladje visoko zleteli v zrak. Takoj potem se je parnik potopil.

Potnike in posadko so skoro vse rešili ribolovci alkohola, ki so se haš ta-

krat nahajali v bližini. Ker so njihove ladje izredno močne in zgrajene za viharno morje — saj jim je takrat prepovali posel nallajši, ker se nihče ne upa na prosto — so se lahko približale gorečemu parniku, dočim državni parniki niso mogli blizu. K sreči se je vihar precej polegel, preden se je pričetila eksplozija, tako, da se rešili čolni niso prevrnili in je bila skoraj vsa posadka rešena. Iz vode so potegnili tibatopci nekaj ljudi, ki so padli v morje in so se skušali rešiti s plavanjem. Nekaj oseb še manjka in domnevajo, da so utonile. Škodo cenijo na tri milijone dolarjev.

Kdor zna, pa zna

Avtomobil je prav lepa iznajdba. To si je gotovo mislil že vsakdo, ki je na udobnem sedcu drvel z avtom po cesti. Mnogo pa jih je, ki se nad tem modernim vozilom jeze in žele, da bi se razbil na prvem vogalu. V tej vrsti niso zadnji redarji, ki so pač za to tu, da skrbijo za red na cestah in za mir in varnost občanov in ki vendar ne morejo priti do živega preklicanega šoferja, ki ti švigne mimo s hitrostjo ekspresa? Ako ima dobre oči, se mu morda tu in tam posreči, da vname številko avtomobila in si jo zapiše. Jaj potem šoferju, če ga oko postave zasači!

V Turčiji, to se mora reči, so redarji bolj brihtni kot pri nas. Prišli so na originalno misel, kako ustaviti avtomobil, ki dirja po ulicah in se šofer roga stražniku, ki si ga hoče zapisati. Njihovo sredstvo je nač radikalno in zasluži, da bi o tem razmišljali morda tudi naši policaji. V Carigradu so že začeli prakticirati to metodo, ki res precej diši po Orientu, je pa zato absolutno učinkovita. Tam v Turčiji stoje redarji na križiščih cest s pendrekom v roki in nekakim debelim polenom pod nazuho. To pravzaprav ni navadno poleno, čeprav ga, da rabimo to izraz, mečejo šoferjem pod noze. To je precej krepak tram, v katerega je zabita cela vrsta močnih in ostrih žebeljev. Ko se približa redarju avtomobil, ki ne vozi s predpisano hitrostjo in se na njegovo znamenje takoj ne ustavi, pograhi redar to žebeljasto poleno in mu ga trešči pod kolesa. Vozilo se mora seveda ustaviti, ker so žebelji prelukniali pnevmatiko.

Kaj naredi potem z njo ubogi šofer, je njegova stvar. Dejstvo je, da ga na policiji prav pošteno zašlejo z globo in če so slučaj večkrat prijeti, ga še za nekaj dni vtaknejo pod ključ.

Pa naj kdo reče, da nova Turčija tudi na tem polju ni moderna!

Obsodba dr. Haucka

V našem listu smo svoj čas poročali o arhivskih tatvinah učenjaka dr. Haucka, 57letnega moža, ki izhaja iz ene najuglednejših družin v Kölnu. Hauckov oče je bil sodni svetnik. V krogih učenjakov in znanstvenikov je bil dr. Hauck zelo čislana oseba. Užival je sloves izbornega zgodovinarja. Kot tak je imel neomejen dostop do zasebnih in državnih arhivov v Nemčiji in v inozemskih deželah. Ponovno so mu bile poverjene misli zaupnega značaja.

Pred približno 20 leti, 1. 1906, pa je začel učenjak krasti avtograme, pisma in slične dokumente in to ga je zapelovalo v tatvine. Na obravnavi, ki se je vršila te dni proti njemu v Berlinu, je izjavil, da je še kot gimnazijec predsedal cele noči na pokopališčih, kjer je čistil kosti in zbiral lobanje, katere je potem proučeval. Voni starinskih predmetov ga je privlačeval z neodolljivo silo. Kier je le mogel, si je prisvoil kakšno listino. Tekom 37letnega delovanja v muzeju Hohenzollerncev v Berlinu si je prilastil nič manj kot 1382 spisov. Iz neobdelanega dnevnika cesarja Friderika je iztrgal cele strani, iz dunajskega dvornega in državnega arhiva pa je izmaknil 537 kosov. Da si bo o tatvinah popolnoma na jasnem, je dalo sodišče dr. Haucka zdravniško preiskati: psi-

„Polet okoli sveta“

je edini film

svetovnega slvesa!

Pride v kino „Dvor“

hijatri so izjavili, da je mož duševno zdrav in v polni meri odgovoren za storjena dejanja. Na podlagi te sodbe je bil dr. Hauck obsodjen na poldrugo leto ječe. Hauckov pomagač, krojač Hochenlocher na je bil oproščen.

× **Noblove nagrade.** Prihodnje leto posle komisija za Noblove nagrade po dve nagradi za literaturo, fiziko, kemijo in medicino. O Noblovi nagradi za mir mora še odločiti parlament. Svečana podelitev nagrade za fiziko za leto 1924, ki jo je, kakor znano, dobil 30letni šved prof. Siegbahn, bo najhriže dne 10. decembra v Stockholmu.

× **Nesreča v zraku.** V Lago Maggiore v Gornji Italiji je strmoglavilo v sredo veliko letalo vsled napake pri krmilu. Aeroplan je bil določen za progo Brindisi-Carigrad. Od šestih mož posadke je bil major ubit, ostali pa ranjeni. S tem aeroplanom je na pravil pred kakimi 14 dnevi Mussolini s hčerko polet nad jezerom.

× **Angleški državni namestniki proti znižanju plač.** V Albert Halli v Londonu se je zbralo v sredo večer kakih 5000 do 6000 državnih uradnikov, ki so protestirali zoper pretečo znižanje plač. Udeležba državnih namestnikov vseh kategorij je bila tako velika, da so morali sklicatelji prirediti še tri nadaljevalne shode, ki so jih je udeležilo na 10.000 drugih tovarišev. Vsi govorniki so izjavili, da jih je od približno 300.000 državnih namestnikov na Angleškem najmanj polovica, ki prejema manj kot 60 šillingov (približno 800 Din) na teden. Zborovalci so ob splošnem odobravanju sprejeli resolucijo, ki zahteva zboljšanje gnetnega stanja državnih namestnikov.

Filatelija

Ante Gaber:

Naše plebiscitne znamke

Bolj trpek kot drugim je spomin na nesrečni plebiscit slovenskemu filatelistu, ker znamke izšle ob tej priliki verno zrcalijo na še razmere tedanje dobe.

Iz najčistejšega idealizma rojena misel s posebno izdajo znamk za Koroško pomagati k zmagi se je izpremenila v špekulacijo in izšle so znamke, ki so kakor plebiscit za nas samotne.

Z dovoljenjem ministrstva in dogovorom s predsedstvom pokrajinske uprave za Slovenijo ter odborom, ki je vodil agitacijo na Koroškem, je ljubljanska poštna direkcija izdala serijo posebnih znamk, ki so se po trojni nominalni prodajali na vseh poštah v Sloveniji in imele nominalno frankaturno veljavo v celi državi, da z vsem čistim dobičkom podpre plebiscitni fond.

Vsa plebiscitna ozemlja so takrat imela posebne znamke in vse oblasti, ki so jih izdajale, so se kosale, da napravijo te znamke za dotično ozemlje čim značilnejše ali pa vsaj za filateliste čim privlačnejše. Opra vičeno so torej vsi domači zbiralci pričakovali znamk, ki naj bi po celim svetu dokazale našo pravico na Koroško. Poštna direkcija se je pa odločila za pretisk silnih časopisnih znamk s sliko razposajenega paglavčka, ki lete deli časopise, čeprav bi bile najlepše nove znamke znatno cenejše. Umetnika gg. prof. Ivana Vavpotiča in nadzornika Antona Koželja je direkcija pozvala, naj napravita načrte za pretisk. Naloga je bila pretežka, ker tudi na najljudstvarnejši in najmonumentalnejši način stiliziranja simbol ni mogel biti jasen in priti do veljave na sivi sliki časopisne znamke. Z največjim naporom je Vavpotič skušal dati pretisku vsebino ter narisati nebroj skic: ptičica feniksa, sv. Jurija, orjaško roko z državnim ščitom z vanj zasajenimi puščicami, roko s šopkom svetlečih lpic, državni grb z raznimi okvirji, sonce svobode nad Gospo sveto, energično glavo borca, knežji stol ter simbolično ornamentiko. Do kliširanja in potkusnih odriskov sta dospeli samo dve različni Koželjevi skici s knežjim stolom (za 15 parov in 1 dinar) in pa kralj Matjaž za vrednost 25 parov. Kakor rečeno, so se ti pretiski na znamkah popolnoma izgubili in zato so znamke izšle z drugimi pretiskmi gg. nadzornika Koželja, kjer je ornamentalo vporabil samo zahtevani tekst: KGCA — 1920 — vrednostno številko in »epara« oziroma »dinara« v latinici in cirilici, kar je bilo pa tudi mnogo preveč za preprosto jasnost pretiska. Popolnemu propagandnemu in estetičnemu neuspehu torej niti najmanj nista kriva umetnika, pač

pa trimasti naročnik, ki ni hotel poslušati nasvetov umetnikov in tiskarne. Estetični cizri so tudi v prvi vrsti vzrok, da se te znamke danes že brez uspeha ponujajo znatno pod nabavno ceno, pa jih še nikdo ne kupuje, medtem ko vse druge plebiscitne znamke donesajo lastnikom najlepše dobičke. Ob popolnem preziranju estetičnih in tipografskih pomislekov so pa znamke izšle pod največjim vplivom filatelističnih špekulantov, ki so hoteli iz serije napraviti čim več umetnih redkosti, kar najjasneje priča že samo število različnih vrednosti.

Z že navedenimi črkami K(oroška) G(lasovna) C(ona) A. letnico in vrednostno oznako so z zagorelo rdečo barvo pretiskali časopisne znamke ljubljanske izdaje na gladkem prozornem papirju in sicer cele pole s 100 znamkami po 4 vinarje tako, da je bilo zgornjih 40 znamk pretiskanih z novo vrednostjo po 5 par, srednjih 30 znamk s 15 par in spodnjih 30 znamk s pretiskom 25 parov. Male pole s 50 komadi 2vinarskih znamk iste izdaje so bile pa pretiskane tudi s 30 komadi 50 parskih in le s 15 komadi 45parških ter celo le s 5 komadi 2 dinarskih znamk, da bi bile torej 45 parske in 2 dinarske znamke znatno redkejšje kot ostale in torej tudi primeroma dražje. Tako pretiskane pole je sprejela zaloga poštne vrednotnice, jih razrezala na posamezne vrednosti in jih morala po natančno pretehtanem načrtu dati v promet. Vse pošte v Sloveniji in na Koroškem so sprejele z malimi izjemami le male serije od 5 — 50 parov brez najredkejšje 2 dinarske in s temi malimi serijami so se morali zadovoljiti tudi domači zbiralci, ki so za cele serije plačevali ogromne cene. Razen domašim poštним uradom je bilo razposlanih malo število celih serij tudi ministrstvu in vsem poštним direktorjem, ki so jih razdelile seveda proti plačilu med svoje uradništvo, da zamera ne bi bila prevelika, če bi jih bili uradniki brez uspeha morali iskati po slovenskih poštah. Radi takega postopanja je veselje z znamkami kmalu ponehalo, ker so pametni zbiralci slutili, da bodo v kratkem lahko dobili dosti znamk brez težke provizije. Pretit je polom ter finančni neuspeh in direkcija je morala ponujati nesrečne znamke raznim domašim denarnim zavodom, ki pa nobeden ni hotel skleniti riskantne kupčije. K sreči je celo zalogo kompletnih serij z 2dinarskimi znamkami končno vendar kupil nek trgovec iz Zagreba, ki je poznele baje za to direktiji storjeno uslugo dobil po vrhu še nalašč v ta namen izdanih 200.000 komadov lepih rdečih 20parških znamk po nominalni, za ostalih 5000 komadov so se pa po poštah in uradih stekli domači filatelisti z večjo ali manjšo protok-

cijo. Tako je prišel plebiscitni fond do potrebnih velike vsote in tudi domači filatelisti so radi pozabili nezadovoljnost in jezo, ko so izvedeli, da se je cela zadeva srečno obrnila na dobro stran, a direkcija je kot nesebični mecen skromno molčala.

Ogorčenje in žalost je rasla v vsakim letom po plebiscitni nesreči in letos se je razvila v mogočno žalno manifestacijo cele države, iz spoznanja se je izvila samoohtojba.

Tudi filatelisti so začeli iskati vzroke neuspehu plebiscitnih znamk in brskati. Že pred letom ali več se je pojavil v zbirki nekoga slavonskega špecijalnega zbiraleca slovenskih znamk štirojček 2dinarskih znamk. Ker je bilo pa splošno znano, da so bile 2dinarske znamke tiskane le v trakovih po pet komadov in tudi zalogi poštne vrednotnice niso bile znane druge pole kot take z petimi znamkami po 2 dinarja, je moralo biti ta štirojček ali zplepen iz dveh kosov s po dvema znamkama ali pa ponarejen. Opetovanim pisemnim in tiskanim pozivom naj kdo pošlje kak tak štirojček na ogled, se ni nikdo odzval in še celo prošnja v „Jutru“ je ostala brez odmeva, čeprav ima človek to čudno lastnost, da mu v časopisju najprej pade v oči ravno ono, kar se njega tiče. In o teh javnih pozivih in prošnjah se je razpravljalo v filatelističnih krogih v vseh v Sloveniji navadnih jezikih tako glasno in tako pogosto, da je moral slišati tudi najbolj nepremakljivi flegmatik. Prej se je žrtvoval na svojo redkost ponosni zbiralec v Slavoniji in iz strahu pred izgubo drhte po slal svoj „unicum“ na daljšo pot v Slovenijo, kjer so za to riskantno žrtvo mu hvaležni izvedenci po nasprednejših preiskavanjih konstatirali, da so znamke — pristne. S priznanjem in zahvalo tudi poudarjamo, da je urednik „Filatelije“ našel v poštni direkciji popolno razumevanje in skrajno poštvalno uslužnost z drugim delom zaposlenih gospodov uradnikov, ki so mu po najtočnejši kontroli vseh zaprašenih aktov in mučnem preračunavanju in primerjanju računov dveh oddelkov dali sledeče neovrgljive podatke:

Plebiscitne znamke je pretiskavala ob najstrožjem nadzorstvu kontrolne komisije pod vodstvom v ta namen iz ministrstva prispelega min. inspektorja g. Vrečka Jugoslovenska tiskarna v Ljubljani od 17. do vključ. 28. septembra 1920, na že zgoraj opisani način. Rabili so se pa trije klišei in je bilo z njimi po odbitku dne 29. septembra i. l. komisionelno očezane makulature pretiskanih znamk:

1.) na poli s 100 komadi 4vinarskih znamk 40 komadov po 5 par, 30 po 15 in 30 po 25, skupaj 11.960 pol in sicer 478.400 komadov po 5, ter po 358.800 komadov po 15 in 25 par;

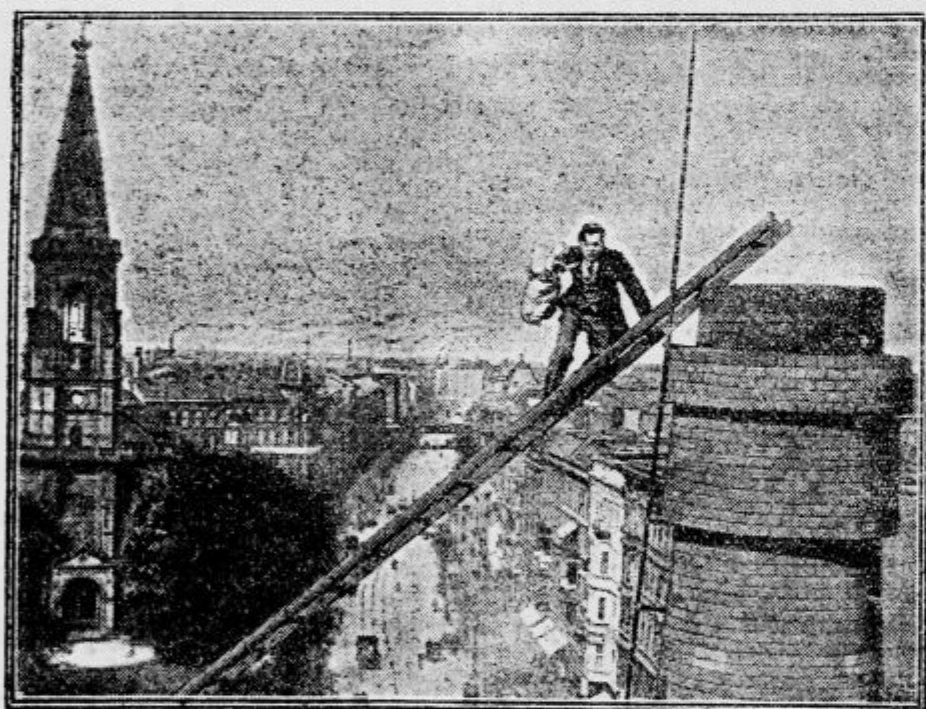
2.) na poli s 50 komadi 2vinarskih znamk 30 komadov po 50 par, 15 po 45 par in 5 po 2 Din, skupno 11.888 malih pol, od tega 356.640 komadov po 50 par, 178.320 po 45 par in 39.440 komadov po 2 Din.

Ta pola je bila razdeljena tako, da je bilo vseh deset komadov prve vrste in levih pet komadov druge vrste pretiskanih s 45 par, desnih pet znamk druge vrste ter cela tretja in četrta vrsta ter levih pet znamk pete, torej zadnje vrste s 50 par in le desnih pet znamk iste vrste s 2 Din, zato imajo tudi vsi trakovi 2dinarskih znamk le pole vedno spodaj in na desni širok rob belega papirja. Vse 2 Din znamke brez tega roba so bile pa pretiskane s tretjim celo zalogi vrednotne neznanim klišejem:

3.) na poli s 50 komadi 2vinarskih znamk 40 komadov po 2 Din, in 10 po 45 par, skupaj 740 malih pol, od tega 29.600 komadov po 2 Din in 7400 po 45 par, tako, da so bile prve štiri cele vrste pretiskane z 2 Din in cela zadnja vrsta s 45 parami.

Zelo verjetno je, da je korektni šef kontrole komisije dal napraviti ta klišei, da s tem vsaj delno izravna število posameznih vrednosti in znamke izvirje iz rok špekulantov, vendar so bile pa te znamke, ker se je gospod inspektor tekoj vrnil v Beograd, naj krajšim potem prodane in je bil le izkupiček odvoden zalogi poštne vrednotnice. Tako je 2dinarska znamka šele danes prišla ob svojo nezasluzeno čast, srečni lastniki njeni pa tudi računajo le izgubo.

Čisti dobiček iz izkupička za vse znamke je direkcija izročila predsedstvu pokrajinske uprave za plebiscitni fond, majhen del je bil porabljen že prej za obdaritev koroških solarjev ob izletu v Ljubljano, izkupiček za znamke, ki so bile do zadnje prodane pozno po plebiscitu, je pa šel v korist fonda za olajšanje socialne bede. Vse dobiček je bil torej porabljen za občekorisne narodne svrhe v zadovoljenje vseh onih, ki so nesebično sodelovali pri izdaji teh znamk, oni pa, ki so hoteli znamke izrabiti v sebične namene, so pa kaznovani z izgubo. In vsi narodni filatelisti danes že le in upajo, da se vse posledice plebiscitne izteke tako srečno in po pravi.

Popolnoma nov! Prvič v Jugoslaviji! Senzacionalni!

Človek na repatici

Šest dejanj iz življenja aršlov. V glavni vlogi edini konkurent Harry Piel, predznomel Luciano Albertini

V ostalih vlogah samo izbrani nemški igralci: Rudolf Klein Roden, Elena Lunda, Ma'ly Delschaft, Friedrich Kühne in drugi. Režija v rokah znanega Alfred Halma. Imenitne so scene veličanskega požara na odprtem morju — Brodolomci — Boj na življenje in smrt po strehah berlinskih hiš — „Olympia“ variete in njega skrivnostni — Opca Tarzan kot tat otroka — Izvanredno je uspeša scena, ko oče ukradenega otroka v momentu eksplozije obliči na slabih lestvah v višini od 40 metrov nad zemljo.

Opozarjamo Vas, da so vse scene v resnici izvajane ter da pri tem uminitnem filmu ni nobenih filmskih tikov. Ker se je predvajanje večletnega »V imenu cara« na splošno željo za en dan podaljšalo, se senzacionalni film „Človek na repatici“ predvaja samo dva dni, na kar se cenj obiskovalci posebno opozarjajo.

Predstave danes ob: 4, 1/2, 1/2, 9. Jutri v nedeljo ob: 3, 1/2, 6, 1/2, 9.

Elitni Kino Mafica

vodilni kino v Ljubljani, Telefon 124.

Sodna dvorana

I.

Kakor v filmu se pri belem dnevu vratio dogodki in obravnave.

Olej, mlado dekle pred strogim sodnikom. In za njo mlad fant, obdolžen za očeta dekletovega otoka. Dekle pravi, da je on in samo on, fant na užaljen toži, da ga dekle na tak način izroča javnemu zasmeševanju. Sledi obravnava in se konča tako, da je dekle obsodeno na 24 ur zapor.

Zdaj na pravi dekle: »Oho! Ne bom zaprla! Stvar bo šla naprej pred višje sodnike za zeleno mizo tam v Ljubljani, kjer tehtalo pravico štirje višji gosposdie!«

In res je dekle prišlo v Ljubljano ter potrdilo svoje gorje senatu vzklíčnega sodišča. Senat se je kratko posvetoval, nakar je predsednik razglasil sodbo, s katero se dekle oprošča obsodbe, ker da samo očitek občevaranja s fantom še ni žaljiv! Dekle je odšlo zadovoljno, a pri vratih il je nekdo ipak prav dobrohotno svetoval, naj se v drugič pri določevanju očeta vendar izraža bolj previdno.

ker se take zadeve najljepše pomenijo med štirimi očmi! Ta mora imeti izkušnje! Spodaj pa je dekleta čakal — fantič in sta pomirjena in spravljena odšla k Figovcu na priprizek . . .

II.

„Poidite po milosti božji, pa precej plačate birtašinj, kar ste zaledli in zapili!“

Tako je dejal predsednik senata možakarju, ki je bil obdolžen, da je s svojim tovarišem jedel in pil v neki podeželjski oštariji, nakar sta oba pobegnela. Sodišče je obsojilo njeza na 24 ur, tovariša na 48 ur zapor. Pri vzklicu se mož zagovarja, da ga je v gostilno zapeljal tovariš, ki je tudi sam naročil plačilo in klobase, nato pa izginil, dočim on sam ni imel denarja pri sebi. Tudi birtašinja potrjuje, da ga pozna kot podežljaka, kateremu sicer večkrat kreditira, a vselej plača svojo kredo. Vendar jo je to pot vlečilo, da ni hotel priznati dolga, češ, da ga je storil nobežli tovariš in radi česar mu je birtašinja vzela suknjo. Naznanila ga pa ni ona in sploh ne vé, kako so to stvar doznali gosposde orožniki.

Mož odhaja zadovoljen iz dvorane Senat ga oprošča sleherne kazni, Kavališko stona iz sodne dvorane ob desni strani birtašinj. Sta že pobotana!

III.

Sledi maišken § 104!

„Pokličite trgovca Alfa!“

Pride trgovec Alfa.

„No, kaj na ste imeli s stražnikom?“

„Ne vem, gospod predsednik: res, prav nič ne vem, kaj sem govoril. Namemona ga pa gotovo nisem žalil. Šele drugo jutro sem se tako počasi in megleto spomnil dogodka. Lahko rečem, da sem le enkrat na leto pilan . . .“

„Pa še takrat ga polomite!“

„Je že res, toda tako-le je bilo: Kolovratil sem po cesti domov, tovariš je bil z mano. Naletela sva na gručo ljudi, ki so kričali vprek, tam sredi pa je neki mož pretenal svojo boljšo polovico. In ona je imela celo malo detece v rokah! Pa se mi je že morala zasmiliti, da sem se raziezil. Ker so drugi kličali stražnika, sem pa še jaz zaril tako — kakor pravi moj tovariš — da je bil policaj koj na mestu. Oh, ti policaji! Če kdo le malo zavozl ali pljune po trotoariu, so

koj pri roki, ako pa divjak kolje ženo in otroka, ga jedva dokličeš. Menda sem tudi takrat tako nekako izrekel svoje mnenje, ker nisem bil trezen. Pa sem menda vseeno imel prav . . .“

Njegov tovariš potrjuje, da je bil obsodenelec tako temeljito nakresan, da ni znal sam domov, kar na ga ni oviralo nred gluhokim in ogorčenim socialnim čustvovanjem.

In je senat uvaževal vse to v takšni meri, da je možakarja popolnoma oprostil.

IV.

Pred gosposde v talarjih pride cela serija mladih deklic, vse okrog 20 let, nekatere manj, druge nekaj čez. Gosposdičje je predmetstva. Življene, prijetnih obrazov, mičnih postav. Drže se važno, dostojanstveno: pozna se jim respekt pred visokim senatom. Razdeljene so v dve skupini in tožijo se križem. Razsola se sicer že okrajni sodnik, a niso zadovoljne in hočejo zvedeti še mnenje prizivnega sodišča.

Gre med drugim za to, ali je ena izmed lepih udeležek zaslužila grdi primek, ki ji ga je izbrala nena nasoro-

nica. Ta dokazuje s pričami, da je Evica vročega poletnega dne ležala tam nekje na travniku, poleg nje pa je sedel njen Adamček. Nobena priča na ne more točno povedati radovednim gosposdom, kako je bilo pravzaprav z okroglimi klobuki, ki jih je Evica kazala, ali je bilo to le radi današnjih kratkih kril, ali pa — no, kako drugače.

Pa vpraša predsednik žensko pričjo:

„No, pa je bilo to nesposobno, grdo?“

„E, pri mladih ljudih je kaj takega že nevarno in sumljivo . . .“

Pri tem pa še sama nima 20 let, čeprav je že poročena . . .

Ker pa mora tudi ta moralistka priznati, da je Adam prav leno sedel poleg dekleta, se sodniki pridružijo njenemu zagovorniku, da bi lahko vsak od njih — in morda ne nerad — prišel v podobno situacijo, na bi vendar odločno zavrnili očitek nedostojnosti ali celo nemoralnosti. In razsodba prvega sodnika ostane nespremenjena.

Daruimo za sokalski Tabor!

Razširjenje ljubljanske elektrarne

Ravnateljstvo ljubljanske mestne elektrarne nam poroča:

Kakor že znano, je ojačila ljubljanska mestna elektrarna svoje strojne naprave v Slomškovi ulici za nadaljnjih 900 konjskih sil. Prvotno zasnovana elektrarna z nizko napetim istosmernim tokom 2 krat 150 voltov ne zadošča več svojim nameni, da bi ekonomično oddajala električno energijo v oddaljena predmestja. Zato je bilo zasnovano razširjenje elektrarne z izmeničnim (vrtilnim) tokom, ki bo potom visoke napetosti preskrboval najskrajnejša predmestja in okoliške občine z električno energijo. V elektrarni centrali se proizvaja vrtilni tok z napetostjo 6000 voltov. Ta visokotokovni tok se potom podzemnega krožnega voda razdeli na 6 transformacijskih postaj, v katerih se transformira na uporabno nižjo napetost 220 in 380 voltov. Take postaje so zasnovane: pri železniškem prelazu na Dunajski cesti, na križišču Bleiweisove in Tržaške ceste, pri izlivu Gradaščice v Ljubljano, na Gruberjevem nabrežju tik Karlovskega mostu, na semiščiji pri klavnicah in na Vodmatskem trgu. Iz teh transformacijskih postaj so napeljene prostovodne žice do posameznih oddelcev. Tekom tega in prihodnjega meseca bodo preključeni do malega vsi oddelci mestne elektrarne, ki dobivajo električni tok iz prostovodnih elektroodvodov na novo zasnovani izmenični tok, medtem ko ostanejo vsi oddelci v srednjih mestnih okrajih, kjer dobivajo tok iz podzemskih kablov, še na starem istosmernem toku.

Elektrarna bo priključevala posamezne ceste in ulice stopnjama na novo napetost, ker bo treba vsem oddelcem istočasno zamenjati elektrosteve, kakor tudi vse žarnice, motorje, kuhališča, likala itd. za novo napetost električnega toka.

Na izmenični (vrtilni) tok bodo preključeni sledeči deli mesta: cel kraj severno in zahodno južno-železniške proge, vsa Tržaška cesta z okolico, Mirje, Krakovo, Trnovo, Karlovska cesta, Zabelek, Prule, Dolenjska cesta, Hradskega vas, Poljanska predmestje vzhodno od Ambroževega trga in cel Vodmat do trga Tabor.

Nadalje je sklenila mestna občina pogodbo za oddajo električnega toka v občino Vite in v Štepanjo vas. Oddala bo tudi tok v sosedno vas Rudnik. Spodnjo Šiško preskrbuje za sedaj z električno tamošnja električna zadruga, ki dobiva tok iz elektrarne v Tacnu.

Stranke naj blazovoljno upoštevajo težkoče pri takih preselitvah iz starega sistema na novi sistem, zato naj ne bo-

do ozlovoljene, če bi morale ostati en dan ali dva brez električnega toka.

Kadar bodo navezana predmestja na nove naprave, tedaj šele bodo razbrezani kabli v sredini mesta. Potem bo zamogla elektrarna ustreči strankam v najširšem obsegu, zlasti pa bo veliko elektrostevev na razpolago.

Orfej v podzemlju

Kar je Dunajčanom Straussov Netopir, to je Parižanom Orfej v podzemlju. To delo je uglasbil Jacques Offenbach, eden najboljši znanih in najpriljubljenejših francoskih komponistov. Svoje delo je nazival sam skla datelj opera-buffa. To ime to delo tudi v resnici zasluži in to v sled svoje lepe, čeprav veselo in lahke glasbe. Vsebinska sama je polna zdravega humora, ki je pravzaprav perodija na pariško življenje za časa cesarstva Napoleona III. Offenbach sam je napisal preko 100 del, ki so postala zelo popularna, a med njimi je najbolj popularen Orfej v podzemlju. Za letošnji vpričitev tega dela je predelal popolnoma na novo vsa proza znani gledališki prevajalec profesor F. Fran Kobal. Deloma je ta proza tudi prirojena na današnje razmere, in brez dvoma je, da bo dele tako po besedi kakor tudi glasbeni vsebini našemu občinstvu zelo ugajala.

Zrežiral je «Orfeja» g. Josip Povhe, dirigira ga pa g. dr. Danilo Svara. Glavne vloge so sledeče zasledene: Evridiki poje ga. Poličeva, starega prefriganca Jupitira g. Povhe, bedastega pastirja Aristaja in Plutona, kralja pekla, poje g. Kovač, naslovno vlogo Orfeja pa g. Medven. Nad vse smešnega bivašega princa iz Arkadije igra g. Peček, javno mnenje pa poje g. d. Ropasova. Ostale vloge so v rokah g. Ribičeve, g. d. Korojake, g. d. Ramšakove in g. Šublija. V spremstvu javnega mnenja nastopajo razne osebe kakor gledališki kritik, časniški reporter, radiografski poročevalec, kinematografski operater, policijski komisar, predmestna klepetulja in čuvaj javne pravosti.

Deloma nove dekoracije je naslikal po osnutkih ing. Kregarja gledališki slikar g. Skružnja. To delo se vpričijo samo za izven predstave in ne bo uprizarjeno v abonmaju. Na to gledališka uprava še prav posebej ne opozarja. Prvikrat se delo vpričijo v letošnji sezoni danes, v soboto.

Modne liste

najnovejša za jesen in zimo

1925 — 1926

ima v veliki izbiri v zalogi

KNJIGARNA TSKOVNE ZADRUGE

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 54.

(Nasproti glavne pošte)

Pismo iz Tržica

Redki so letos glasovi iz Tržice, vendar ni to znak pravičnega spanja, temveč le preobremenitve z delom.

Zimska izobraževalna doba je v polnem teku. Tri gledališke odre ima Tržica in vsi trije redno delujejo. Prednjači po vsebini iger in kvaliteti igrancev seveda Sokolnica. Dramatski odsek je otvoril sezono z burko «Maks v škripih». Podana je bila prav dobro. Posebej se je odlikoval dobrodušni, protinasti stric Maks, ki ga je igral g. Christof. Verna in odlična družica mu je bila g. d. Lavševa. Da je bil g. Paternost prav dober kot vselej, ni treba še posebej omenjati. G. d. Valentiničeva pa v svoji vlogi tokrat ni bila najboljša. Žal je bil g. Vidmar strašno prehladen, pa mu ni bilo mogoče pokazati, kar zna.

Druge predstava je bila «Golgotas». Tako lepo igrane predstave Tržice prav gotovo še ni videl. G. Christof je pokazal, da ni samo spreten, resen igralec, temveč tudi prvovrstni režiser, ki zna s svojim delom tudi statistom vliiti življenje, da igrajo in žive z igrjo. Njegov Demetrij je užigal od dejanja do dejanja. Z njim na višku sta bila Kristus g. Paternost in vrtar g. Vidmarja. Kabinetsko figuro sta podala opat g. Japelj in brat g. Zabar. Edino žensko vlogo je imela v rokah g. Paternostova. Reči moramo, da je bila ljubezniva, vabeča žena, toda rafiniranosti ni poznala. Če pridenemo še to, potem bo tudi ta njena vloga zažarela v življenju. Ljubimec g. Engelsbergerja je bil kar dober in kaže njega predstavitev odločen igralski talent. Ostali so svoje naloge vršili prav čestno, scenerija zasluži posebno pohvalo. Obe predstavi sta bili razprodani, pri obeh je sodeloval salonski orkester Kerne, ki se odlično razlikuje od navadnih podeželskih orkestrrov. Naslednja predstava se vrši v nedeljo 22. XI. Igrajo «Pot v peklo».

V klerikalnem «Našem domu» so imeli doslej dve igrji. Od teh so drugo «Francozo v Tržico» dvakrat ponavljali. Spisal jo je Tržičan, g. svetnik Pirc. Če bi se bil tega posla lotil v svoji mladosti, bi sedaj prav gotovo dosegel odlične uspehe. Tako pa je nastopilo oboje hkrati, rojstvo in smrt dela, samo življenja ni. V rdečem konsumu so dali li «Na dan sodbe» in burko «Verižnik». Imajo nekaj prav odličnih igrancev ga. Smolejeva, g. Stir, nekaj pa seveda slabih kakor povsod. Na vseh treh odrih pa opažamo iskreno stremenje nuditi občinstvu več, kakor pa se pričakuje od posameznih vpričijevanih del. To je razveseljivo in priča o potenciali voditeljev.

V nedeljo so bile volitve v dohodniško komisijo. Lista, ki jo je predstavljal g. Lončar, župan tržičski, je dobila 89 glasov, ona, na kateri se je blestelo ime g. Starija-Arha iz Križev, pa 25. Ljudstvo prav točno čuti, kje je resno delo za gospodarsko povzdigo naroda in s tem države, kje pa so doma same demagoške fraze in druga taka šara.

ki jo gospod Arha prodaja kar na debelo. Pod Kokovnico se svita, skoro bo jasen, solnčen dan...

Pismo iz Sv. Jurija ob Taboru

Sredi novembra.

Poprej tako razbrzdani politični duhovi so se pomirili in začelo je hvalvredno vzajemno življenje. Napočila je doba skupnega gospodarskega dela za olepšavo in povzdigo kraja na znotraj in zunaj. Vojna nam je zgledala in pokončala domala vse občinske naprave. Tako je vzelo svoj konec 13 občinskih mostov. Občinske ceste, katerih ima občina nad 12 km v oskrbi, so bile v skrajno žalostnem položaju. Šolsko poslopje je bilo že tako daleč neporabno, da je baje že višja oblast odredila, da se mora zgraditi novo. Tudi zvonove nam je pobrala kruta vojna. Skratka, vsega reda je hotelo biti konec, da ni našlo pri naših vrlih možeh takorekoč ob dvajseti uri pravega razumevanja za dobrobit občine.

Ker je pretila občinskimi mostovom največja nevarnost, smo jih deloma popravili, deloma zgradili nove. Lansko leto so občini s prostovoljnimi kulukom popravili tudi vse ceste. Skoro vsak občan je prišel po svoji davčni moči v pravi meri v postev, mnogi pa so storili še več kakor svojo dolžnost. Gotovo pa je, da to veliko delo ni izšlo čisto brez stroškov za občinsko blagajno. Šolsko poslopje na Taboru je bilo letos zunaj in znotraj povsem prenovljeno in je dobilo tudi nova stanišča, ki odgovarjajo higijskim predpisom. Tudi občinski šolski vrt dobi novo ograjo iz železobetonskih stebričev in žičnato mrežo.

Pa, kakor čujemo, podjetnosti za povzdigo št. Jurja še ni konec. Glavni del občinske ceste, to je progo od državne ceste (pri Bučaku) do Tabora (Plavšaka), blizu 2 km, bo preurejen in posut. Z delom se bo pričelo takoj — če bo zima dopuščala — in sicer z vzorno vzajemnostjo vseh sodelavcev. Ta del ceste se bo tlakoval z belim kamenjem, ter posut s trdim tolčenim kamenjem, nakar sebo cela varina zvaljala, kakor to zahteva okrajni odbor. Preostane po oddaji te cestne proge okrajnemu odboru na Vranskem v občinski oskrbi še nad 10 km cest ter vsi mostovi, je upati, da bo občinski odbor znal ukreniti vse potrebno, da prevzame okrajni zastop vranski ta del ceste takoj v svoje območje in to tembolj, ker plačuje občina letno 10.000 Din okrajnih doklad, a nima za to niti enega metra okrajne ceste in niti enega okrajnega mostu. Tako bi se popravil naš občini šele kosček krivice, ki kriči že davno po zadoščanju.

V kritje vseh že izvršenih in tekočih presureb in popravil izkazuje občini, proračun okoli 60.000 Din primanjkljaja. Primanjkljaj se bo kril s posojilom pri Južnoštajski po soljicih in Celju, katero je mariborski veliki župan tudi že dovolil.

Tudi v Šentjurju se torej gibljemo, da ne zaostanemo za svetom. Imamo šeststredno osnovno šolo, razna kulturna društva, dvojne gasilniške društve, pošto, brzojav in telefon, blizu se lepa okrajna cesta in nova zadruga elektrarna. Občani priporočamo občinske mu odboru še nadalje složno delovanje in skrb za smoteno občinsko gospodarstvo. Le v slogi je moč in mogoče napredek.

Dopisi

DOMŽALE. O priliki 50-letnice ge. Adamičeve in praznovanja godov zg. Mališ, Kavka in Smogovec je nabral v odgovor na fašistovska nasilja v Primorju gospod Rigo Odiasek, nadučitelj v Domžalah, znesek 232 Din in ga naklonil podružnici Jugoslovanske Matice Domžale - Radomlje.

JESENICE. Danes dne 21. t. m. zvečer ob pol 20. uri se vrši pri «Humru» zborovanje somišljenikov SDS. Referira g. Cimerman o davkih in takсах. Imamo priložnost, da se ta večer o naših bremenih temeljito pomenimo.

BOŠTANJ OB SAVI. Naše sokolsko društvo je izgubilo naenkrat kar tri najmlajše članice. Načelnica s. Rozil Lisec se je preselila v Gradec, s. Anica Papež se je poročila z g. Fr. Trupcem iz Šmarja pri Sevnici, s. Olga Slapšak pa z g. M. Stanglerjem iz Rečice pri Lokci. Obema so fantje napravili «strango». Za odkupnino, obakrat po 500 Din, katero so si bratsko razdelili Sokol, Prostov, gasilno društvo in fantje, izrekamo darovalcem prisrčno zahvalo. Vsem skupaj pa želimo v novem stanu in domu obilo sreče.

LITIJA. Litijsko okrožno tajništvo SDS prosi vse krajevne organizacije svojega področja, naj odsej pošiljajo mesečna statistična poročila na novih tiskovinah samo v enem izvodu, in sicer prvi teden vsakega meseca. Na ta način odpadejo vse nepotrebne reklamacije. Pisarna okr. tajništva se nahaja v Litiji na Glavnem trgu v Meškovi hiši v I. nadstropju. Istotam se nahaja tudi brezplačna nasvetovalna pisarna, ki uraduje vsak torek, petek, nedeljo in praznik.

HRASTNIK. Tombola Narodnega doma se vrši neprekinjeno v nedeljo dne 22. novembra ob 2. popoldne v dvorani Narodnega doma. Krasi dobitki — 300 po številu — so izstavljeni v študentski sobi ter so vsak čas in vsakomur na vpogled. Po tomboli se vrši ljudska veselica z obsežnim in zanimivim sporedom.

ŠOSTANJ. Agilni dramatični odsek sokolskega društva v Šostanju priredi danes ob pol 8. uri zvečer in v nedeljo ob 3. uri popoldne narodno igrjo s petjem v 5 delanjih «Legionarji». Telj igrle slede še pred Božjem «Rokovnjači». Zanimanje za obe igrji je vsestransko in upamo, da bodo v polni meri zadovoljili občinstvo. Nagradite nemali trud sodelujočih s polnoštevilnim obiskom! Zdravo!

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1.— Najmanjši znesek Din 10.—

Priveditva

Javno predavanje
Danes zvečer ob 6. uri je v balkonski dvorani ljubljanske vseučilišne javno predavanje članice geografskega Zensk. Pokreta, g. d. Milivoje Vlačičev, o temi: «Polodaj bene v sadrugi v »Rokovnjači« (Rokovnjači)». Brez vstopnine. 2162

Obri

Slike za legitimacije
izdajajo nabiratelje fotograf H. g. o. B. I. S. E. R. Ljubljana, Valvasorjev trg 108

Kovačnica

z kompleti kovanih orodjem za odvijanje vijakov ali se pravi da tudi orodje. Prednost imajo dobri podkovniki. — Naslov pove uprava «Jutra» 30357

Službe

(dobe)

Inženjer-kemik

državljan SHS se sprejme v večji kemikalni tovarni v Ljubljani. Prednost imajo inženjerji z večjo prakso. Pomošne s prepisi spričeval poslati na upravo «Jutra» po 30. t. m. pod «Kemik». 30341

Mesarski pomočnik

dobro izveščan se sprejme takoj. Pomošne na upravo «Jutra» pod «Mesarji». 30308

Lepa bodočnost

14.706
se prosi, da najbo dvigne pismo. 30394

Gospodinj

zdravo, skrbno, delavno in pošteno narejmo liče starjših. Dobro situirani višji priv. uradnik na deseti pri Ljubljani. Plača dobro. Ima lahko lepo bodočnost. — Pomošne po možnosti s sliko na upravo «Jutra» pod «Gospodinj». 30405

Trgovski pomočnik in vajenec

se sprejmeta v večji kmetijski trgovini v Ljubljani. — Pomošnik naj bo voljajoč, prost, samostojen in zanesljiv za sprejetje prodajalca. Naslov pove upr. «Jutra». 30422

Kuharica

ki zna samostojno kuhati za mošec, plačo 400 Din in dekle
zdravo, pridno in pošteno, kot kuharica za mesečno plačo 250 Din se sprejmeta v lekarni Benko, Zeman. 30301

Trgovina

Kakor naročeno, odgovorila. 30423

Večje trg. podjetje

odda mesto ravnatelja, ki mora biti vesteransko trg. naoblaščen, agilen in dober organizator. Plača po dogovoru. Pomošne s curriculum vitae na upr. «Jutra» pod «Tako» 1925. 30400

Čevljar. pomočnik in vajenec

z brano in stanovanjem v bližini se sprejmeta takoj. — Franc Travnik, Trebnje. 30318

Hišnik

se išče takoj. Delj žana odenjeni in brez otrok imajo prednost. Prosto stanovanje. Naslov pove uprava «Jutra». 30429

Službe

(liščelo)

Skupina ruskih delavcev

do 80 mošt 1866 dela se dalje dobo. Pojavnika daje T. Vasiljev, Ljubljana. 30328

Vpokojen orožnik

star 27 let, lise služebo stave ali nočnega paznika. Cenjene pomošne na upravo «Jutra» pod «Zanesljivi» 25. 28387

Absolventinja

dvajsetredna drž. trg. kole, ki je 1 mesec že prakticirala v pisarni, liče karkoli ali službe v pisarni, ost. kot blaginjska ali prodajalka. Polna kavelj. — Naslov pove uprava «Jutra» 30358

Zastopstvo

za Slovenijo prevzame dobro vpeljan petnik. Pomošne po šifro «Uspeli» 14286. na upravo «Jutra». 30376

Sofer

z dobrimi spričevali in voljo letno prazno tati vstopiti v avtobus. Naslov v upravi «Jutra». 30448

Trgovski uradnik

verdigen v vseh poslih, specijalno v trgovini z delalnimi pridelitki, liče sprejemati mesto. Cenj. pomošne po «Jutra» na upravnitvo «Jutra». 30368

Gospodinj

želi mesto kot kuharica b gledališki igralci. Pomošne na upr. «Jutra» pod šifro «Soborica». 30392

Kočijaž

želi mesto. — Plemenite pomošne na upravo «Jutra» pod «Kočijaž». 30432

Pridelki

Jabolki
namišli 1-2 vagona kupim — Pomošne s navodno ceno franko vagon pod značko «Zlavo» na upravo «Jutra». 30409

Prodaj

DRVA — ČERIN
Wolfova 1/1. Telefon: 55. 481/11

Bakrena peč

kopalna, dobro ohranjena, čihkasta kupa je lepočena. Cenjene pomošne na upravo «Jutra». 30397

Dva moška koleca

eden znamke «Walfenur», drugi «Hilfener» — zelo dobro ohranjena, po novu ugodni ceni napredaj. — Naslov pove uprava «Jutra» 28706

Dva velika zrcala

stara, namikasta aloga in eleganten lesenece s 7 svetilkami, po zelo ugodni ceni napredaj. Naslov pove uprava «Jutra». 28709

Radio

aparate in sestavne dele ima v zalogi Franc Bar. v Ljubljani, Cankarjeva nabrežje 5. 492

Štedilnik

z kotlom, dobro ohranjen in proda v Jeranovi ulici št. 14. 30419

Steklena strešna opeka

je zopet v zalogi pri Zdravniški opoznam, d. d. v Ljubljani. 438

Praška šunka

kuhana se dobi vsak dan v mesnici in prekajalnici F. Štanič, Gosposvetska c. 30425

Otroški voziček

ponikljan in zelo dobro ohranjen, se po ceni proda. Naslov v upr. «Jutra». 30404

Peč, žel. postelja

peč za trgovino in nekaj drugih stvari se ceno proda. Naslov pove uprava «Jutra» 30447

Radio aparate

slovičnega sistema «Sili» (buje se celo Amerika) prodaja ljubljanska komercialna družba. Ljubljana, Bleiweisova cesta št. 18. 474

Nov kožuh

kratk in lep «Philodendron» poceni napredaj. — Naslov pove uprava «Jutra» 30408

Orehe

tudi v manjših količinah prodaja trgovina «Gili» v Gosposvetska cesta št. 18. 30401

Brinje

prvovrstne italijanske in hrvaške ima v zalogi I. K. n. z. Ljubljana, Gosposvetska 3. 30428

Celje! Pozor!

Dobro kravje meso kg 14 Din se dobi od 21. novembra pri mesarju Ivanu Reichnerju, stojnica. Glavni trg, Celje. 30424

Mayers Konvers. Leksikon

dobro ohranjen se poceni proda. Naslov pri podružnici «Jutra» v Mariboru pod «Leksikon». 30441

Železno posteljo

stojljivo, diran, visoko evroliho, stenske slike v okvirju, stekleno omaro za trgovino in stensko omario za vzorec prolam. Naslov pove upr. «Jutra». 30417

Otroška postelja

s predalom, polovna plašč na miza, kopirata steklenica, oblika za dočka do 17 let in kratka moška suknja napredaj. Naslov pove upr. «Jutra». 30424

Praška šunka

kuhana se dobi vsak dan v mesnici in prekajalnici F. Štanič, Gosposvetska c. 30425

Srebrne krone

večjo množico, prolam. — Pomošne na upravo «Jutra» pod «Krone». 30430

Kupim

Vskovrstno zlato kupuje po najvišjih cenah Černe, juvelir Ljubljana, Wolfova ulica 3. 493

Srne, zajce, jerebič

liči, kupuje in prodaja Ant. Verbič, Ljubljana, Stritarjeva ulica. 496

Polkove, rajtje, srnjakove

kože kupuje vedno D. Zirašič, Ljubljana, Florjanska ul. 9. 491

Univerzalni

Shaping stroj dobro ohranjen se takoj kupi. — Pomošne na Elektrarno v Rušah. 28393

Pisalni stroj

s visoko pisavo, dobro ohranjen se kupi. Pomošne s navodno ceno pod značko «Pisalni stroj» na upravo «Jutra». 30370

Rabljeni stelaže

Gustave le Rouge:

Misterija

•(Roman)

— To je nemogoče! je vzkliknil obupno in pri tem popolnoma pozabil na Rakhamovo prisotnost. Tega Budhinega demanta ni mam, ki ga Mygali zahtevajo od mene. In sploh ga nisem nikoli imel! Če hočejo denarja, jim ga dam, toliko, kolikor hočejo. Toda naj mi vrnejo otroka!

Strašni dogodek je zadel starca v srcu. Nekaj minut se v svoji žalosti ni ganil.

Takoj je spoznal, da so mu pisali pismo na papirju Scotch Commercial Banke samo zato, da gre od doma za trideset ure.

Cesar pa ni razumel, je bilo, da zahtevajo roparji od njega nekaj Budhin demant, o katerem še nikoli ni ničesar čul. Če bi zahtevali katerokoli vsoto, bi jo plačal, a tako... Mislil je, da zblazni.

In vendar se je moralo kaj storiti. Vsaka minuta ga je bolj oddaljevala od hčerke in rajala večjo varnost: napadalcem.

John Terry se je dvignil in zaklical Rakhamu, ki ni bil zapustil sobe:

— Idite k Melleju in recite mu, naj vse svoje delo pusti in ne mudoma pride k meni.

— K detektivu Melleju?

— Da, pa požurite se! Čakam ga tu. Recite mu, da mora priti takoj, gre za življenje ali smrt.

Lakaj je izginil in zapustil svojega gospodarja v obupu.

ŠESTI DEL.

Skrivnost gusarja Rutlanda.

Prvo poglavje.

Lionel Brady v Londonu.

Lionel se je bil zagnal v elegantnem skoku z jambora «Morske lastovke» in se potopil v vodi Temze. Nekaj časa je plaval med zasidranimi ladjami, da ga zasledovalci niso mogli več opaziti, če jim je sploh prišlo na misel hiteti za njim.

Ko je spoznal, da je na varnem, je splaval preko širne reke na nasprotno obrežje, zlezal na suho in kar v svojem črnem trikotju hitel v prvo mornarsko gostilno. Voda je curela od njega.

Velik stavec, ki je bil posestnik gostilne, se je najprej silno začudil čudni obleki svojega gosta, toda Brady je imel lep izgovor: — Pomislite si, je dejal in se na vse grlo smejal, da se treniram za plavalno dirko. Moji tovariši so me pa hoteli grdo potegniti in so izginili s čolnom in z mojo obleko.

Gostilničarju se je stvar zdela zelo smešna in začel se je tudi prišerno smejati.

— Ampak lahko si mislite, je dejal Brady, da bi se rad posušil in oblekel, ker tak ne morem na cesto.

Tu se je gostilničarjev obraz spremenil. Postal je naenkrat zelo resen.

— Lepa reč, je dejal. Ali imate denarja?

— Bodite brez skrbi, k sreči sem bil tako previden in obdržal pas z novci in svojimi listinami.

Gostilničar se je pomiril in se spet začel smejati. Ko mu je Lionel položil dva bankovca po pet funtov na mizo, je bila stvar v redu.

Pol ure pozneje je bil Lionel oblečen, sedel za mizo in se gostil. Ko je poobedoval, mu je natakar prinesel številko popoldanskega lista Afternoon News, ki so ga prodajalci kričaje prodajali po

ulicah. Razprostri je list in površno čital novice. Naenkrat pa mu je padel pogled na debelo tiskani naslov:

Milijonarjeva hčerka na skrivnostnem način odvedena.

«Hčerka v finančnih krogih dobro znanega Johna Terryja, ki so ga nekaj časa imenovali demantnega kralja, je bila odvedena od roparjev iz njegove hiše na Belgrave Squaru, pod zelo skrivnostnimi okolnostmi. Mr. John Terry nudi nagrado tisoč funtov onemu, ki bi mogel dati vesti, potom katerih bi mogel spet priti do svoje hčerke.

V prihodnji izdaji prinesemo sliko miss Ellen Terryjeve in nove potankosti o tem skrivnostnem dogodku.»

Lionel Brady je jezen odložil časopis.

— Prepozno prihajam, je zamrmral.

Hitel je v telefonsko kabino in poklical:

— Halo! Dajte mi ravnateljstvo pristanišča!...

— Halo!... ravnatelj pristanišča?... Prosim za obvestilo »jadrnici «Morski lastovki» iz San-Franciska.

— Trenutek prosim, da pogledam... Halo! Dal «Morska lastovka» je odplula pred dvema urama.

— Kam je namenjena?

— Ne vemo, smer neznan.

Lionel se je zahvalil uradniku in obesil slušalo na aparat. Divji je bil radi svojih nepravil, ob enem pa je moral občudovati, kako naglo in točno je Misterija izvrševala svoje temne načrte.

Bil je zelo razočaran; moral je konstatirati, da mu ves trud in pogum ni prav nič pomagal: Misterija je zmagala na vsej črti.

Da, začel se je pač zmagala, toda imela je enega sovražnika več, in sicer silno nevarnega sovražnika, namreč bankirja Johna Terryja, ki gotovo postane pomemben sodružnik in zaveznik Lionelov.

Lionel Brady je plačal svoj račun, skočil v taksi in se dal odpeljati k bankirju, čegar bivališče ni bilo težko najti.

RADIO- in AUTO- baterije prvovrstne proizvaja „Vatra“ — akumulator, MARIBOR, (Stabilne baterije a Tudor London) — Strassmayerjeva ulica 3.

Avtobus-promet na pokopališču in Jezico.

Tvrdka Adamčič & Sušteršič naznanja cenjenemu občinstvu v Ljubljani, da bo avtobus vozil tudi ob nedeljah in praznikih na pokopališča (avt-postajališče Krekova vila, Kette-Marmova cesta) po naslednjem redu: Na Jezico ob 2. 30, 5.30 in 6.30, na pokopališče ob 2. 0, 3.30, 4.30. V slučaju zelo slabega vremena se vožnja tlsti čas na pokopališče ukine. Vozni red je veljaven do preklica. 7055a

Se priporoča tvrdka Adamčič & Sušteršič.

Orehe, suhe gobe, vsakovrstni fižol,

kakor tudi druge deželne pridelke kupuje po najvišjih cenah **„ŽITARICA“, Maribor,** Aleksandrova cesta 36.

Najboljša je zlata baterija „Zmaj“

Tovarna za galvanične elemente in elektrotehniko d. o. z. Ljubljana, Miklošičeva cesta šte. 17.

Napredni je moderno ure ena TOVARNA SODAVICE

s pripadajočo hišo in eno parcelo. Tovarna je opremljena z vsemi potrebnimi stroji ter je zelo dobro vpeljana. Naslov se izve v upravi tega lista. 6336—4

L. Mikus Ljubljana, Mestni trg 15 izdelovatelj dežnikov Na drobno! Na debelo! Založba sprehajalnih palic Stari dežniki se nanovo preoblikujejo

Kdor oglašuje, ta napreduje!

PUH — PERJE P. MIKLAUČ Ljubljana

Več krojačev

za brezhibno izdelavo usnjatih suknjic sprejme Konfekcijska tovarna FRAN DERENDA & Co., Ljubljana, Emenska cesta šte. 8. 64003—11

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani

(prej Kranjsko deželna banka)

izvršuje vse bančne posle in transakcije

Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju

ter daje vsakovrstne kredite in predujme. Nakup in prodaja valut in deviz.

Ljubljanska posojilnica r. z. z o. z v Ljubljani

Mestni trg šte. 6

sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge obrestuje po dogovoru.

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbe, poročstva in proti zastavitvi.

Srečke drž. razredne loterije

za 11. kolo prodaja

Zadružna hranilnica Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 19.

Največji dobitok

1,900.000 Din

Razen tega še dobitki po 500.000 Din, 400.000 Din, 2 po 300.000 Din, 250.000 Din, 3 po 200.000 Din, 150.000 Din, 100.000 Din, 80.000 Din, 5 po 60.000 Din, 2 po 50.000 Din, 9 po 40.000 Din, 7 po 30.000 Din, 14 po 20.000 Din, 20 po 12.000 Din, 20 po 10.000 Din, 50 po 8.000 Din, 100 po 6.000 Din, 300 po 5.000 Din, mnogo tisoč po 1.000 Din itd.

Na 150.000 srečk odpade 75.000 dobitkov, ki se izplačajo brez vsakega odbitka.

Vsaka 2. srečka bo izžrebana.

Cela srečka za I. razred stane Din 80—
Polovična srečka za I. razred stane . Din 40—
Cetrinska srečka za I. razred stane . Din 20—

Naročite t a k o j, ker je malo srečk na razpolago.

Potrebna pojasnila pismena in ustmena vedno na razpolago.

Modni atelije M. Šarc

Plašči — — — Kostumi — — — Toalete

Ljubljana, Kongresni trg 4/L

Sporočamo pretužno vest, da je naš iskreno ljubljani oče, stari oče in tast, gospod

Ivan Kos

nadzornik policijskih agentov v pok.

dne 18. t. m. ob 22. uri po mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere, v 78. letu starosti umrl.

Pogreb nepozabnega rajkega bo v petek, 20. novembra ob 15. iz hiše žalosti v Dolenji vasi pri Ribnici.

Dolenja vas pri Ribnici, dne 19. novembra 1925.

V imenu vseh sorodnikov rodbini: **KOS-KMEY.**

Klišeeje vseh vrst

v poljubni velikosti za vse vrste eno- in večbarvnega tiska izdeluje v kratkem času

„JUGOGRAFIKA“ KLISARNA

V LJUBLJANI, SV. PETRA NASIP ŠT. 23.

Naročila sprejema tudi oglasni oddelak uprave „Jutra“, Prešernova ulica 4.

Brinjevo oje

kupuje po najvišjih cenah dragerija A. KANC, Zidovska ulica

Damski klobuki

po najnižjih cenah pri

E. Djukanovič,

Sv. Petra c. 27, poleg hotela Tratinik.

Popravila, prekretnje, spatri oblike. Nujna popravila v šestih urah.

Pogube

vsaki družini prinašajo nalezljive bolezni. Kako se jih ubranite izveste iz knjige:

Dr. Josip Tličar:

Boj nalezljivim boleznim

Cena s poštno vred Din 19.50

Naročila na knjigarno Tiskovne družbe v Ljubljani.

Is korotanske zgodovine je zdel roman

Angelin Hidar

Spisal Ivan Lah,

Cena vezani knjigi Din 32, po pošti Din 1.50 več.

Izdala:

Tiskovna družba v Ljubljani.

„Jutrov“ roman

LUCIFER

koterega skozi skoraj vsa vsehina, prepletena fantastičnimi zapletljivi oči svetla do konca, ki prinašajo neverjetne užitke iz zanimivih razmotavanjem vsak bi presenečenja, ki mu za čedi razočaranje in konsternacija in zopet presenečenje tako, da jo čitatelj ne trpno pričakuje vsako nadaljevanje romana, je izšel in se dobiva pri upravi „Jutra“ v Ljubljani.

Vsi ki so ga čitali in oni, ki niso imeli te prilike, naj si ga takoj naroče za svoje domače knjižnice. **Boj zabavati vas ne more nobena knjiga!** Cena s'ane Din 55. Brošura pa Din 45.